Einzelverkaufspreis RM 0.15

Karawanken Bote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen

Nr. 97. Krainburg, den 8. Dezember 1943. 3. Jahrgang.

Prvo dejanje velikega bluf-manevra: medel komuniké

Velika gobezdava ofenziva v Kairu

Namen zveze: Razbiti veliko Japonsko – Odgovor Japoncev: Glasen posmeh

Ženeva, 7. decembra. Prvo dejanje velike komedije blufa v živčni vojni sovražnika proti Nemčiji in njenim zaveznikom, se je odigrala. Uspeh je komuniké iz Kaira kjer so se pred sestankom s Stalinom razgovarjali Roosevelt, Churchill in Čangkajšek.

Komuniké, ki vsebuje poročilo o dokončanju konference med Rooseveltom, Čangkajškom in Churchillom, ter njihovih vojaških diplomatskih svetovalcih, se ujema s prerokovanji sovražnega časopisja. Najprej ugotavlja, da je »doseglo več vojaških misij sporazum o bodočih vojaških operacijah proti Japonski.« Sicer ne vedo, kako bodo Japonce uklonili, toda zagotavljajo, »da bodo v tej vojni porazili in kaznovali Japonsko.«

Naravno se vrši borba Anglo-Amerikancev in čungkinških Kitajcev samo iz ozirov humanitete, tako vsaj zagotavljajo ti trije v svojem kairskem komunikeju, da »za sebe ne iščejo dobička in da nimajo nobenih želj za teritorialno ekspanzijo«. Ob teh zgodovinskih dejstvih je pa strašno smešno, če kairske fraze govore o tem, da naj se Japonska »prežene iz vseh pokrajin, katere je s silo in iz lakomnosti osvojila.« Pri tem pa pozabijo povedati, da vse nekdanje in današnje postojanke USA in Anglije v Vzhodni Aziji niso nič drugega kot plen roparskih pohodov v dolgih stoletjih.

Nič manj smešno ne učinkuje z ozirom na resnični vojni položaj v Pacifiku in na brezupnost tamkajšnjega položaja USA končni stavek kairskega komunikeja, ki pravi: »S temi cilji pred očmi bodo ti trije zavezani sporazumno z v vojni nahajajočimi se zedinjenimi narodi tudi še nadalje vzdržali težke in dolge operacije, ki so potrebne, da se doseže brezpogojna kapitulacija Japonske.«

»Načrt zmage« nad Pacifikom

Za vso to ploho fraz, s katero spremlja sovražno časopisje konferenco v Kairu in prav bornim, zato pa tem bolj klepetavim komunikejem se le slabo prikriva velika skrb Anglije, USA in Čungkinga glede vojnega položaja na Daljnjem Vzhodu. Množica štabnih častnikov, katere pač menda ne znajo bolje uporabiti, naj očividno premoti mogotce na konferenci glede njihovih porazov in jim naj daje na zunaj okvir za njihov slepilni prizor, ki jim mora rabiti kot nadomestilo za vojaške in politične uspehe, ki bi jih vsi trije nujno potrebovali. Pripisujejo svetu pač, da je zelo trapast in neumen, če oznanjajo v Kairu, da objavljajo, »obdani z največjim zborom vojaških in političnih načelnikov, ki se je kedaj sestal«, načrt zmage nad Pacifikom. Od kod si jemljejo pogum za to, da govorijo o zmagi, ni razumljivo, razen če ga črpajo iz obupa.

Skrb za volilno geslo

Ni nam treba biti noben prerok, da vemo, kakšno je ozadje konference v Kairu. Čangkajšku preti vojaški in gospodarski zlom Čungkinga. Vse, kar še more nuditi, so samo ljudje, ki so pa brez vrednosti za vojskovanje, če nimajo hrane in opreme. Brez dvoma sta Čangkajšek in gospa soproga, kolikor mogoče živo, pojasnila velikima političnima širokoustnežema Churchillu in Rooseveltu obupen položaj Čungkinga in z vsem poudarkom zahtevala pomoči, brez katere ne moreta nadaljevati boja za britansko plutokracijo in dolarski imperializem. Roosevelt poskuša sedaj za vsako ceno, preprečiti, da bi se Čungking izločil. On ve, da bi tak dogodek pomenil zanj vojaški in politični poraz največje izmere, kakoršnega si spričo volilnega boja za novo predsedstvo ne more privoščiti. Nedostajanje slehernih poročil o vojaških in političnih uspehih naj se sedaj nadomesti z agitacijskim manevrom, s katerim misli Roosevelt, da bo premotil narod Zedinjenih držav o pravem stvarnem položaju, in ki naj da parolo za volitve.

Že davno zaščiteni vojni cilji

V svoji zaverovanosti pa se ti trije sami osmešijo pred svetom, če postavljajo v trenutku, ko jim preti zlom vse njihove strategije na Pacifiku, zahtevo po »brezpogojni kapitulaciji Japonske«. Samo zasmehovanje bo odgovor Japonske na to. Nič manj smešno in groteskno se zdi človeku dalje, če proglašajo ti hvastači iz Kaira v trenutku, ko so se zbrale vse Vzhodno azijske nacije pod vodstvom zmagovite Japonske, da uredijo vzhodnoazijski prostor, v katerem dobijo že dolgo zaželeno svobodo in samostojnost, — da je njihov vojni cilj »osvoboditi vzhodnoazijska ozemlja.« Poudarjajo s tem nekaj, česar nimajo.

Mičejo jih le zakladi Vzhoda

Pa vsaj Anglo-Amerikancem vendar tudi sploh ne gre za »svobodo narodov«. Za čim gredo, se spozna najbolje iz izvajanj nekega Reuterjevega komentatorja izmed izvedencev za Daljnji Vzhod glede konference v Kairu. On preiskuje prostor v Pacifiku zgolj raz vidika, kar vsebuje zakladov, in zaključuje, da se tukaj »nahaja praktično vse, česar potrebuje narod za vojno ali mir v prebogati izmeri.« Do surovin jim je torej, do kovin, premoga, olja, gumija, bombaža, riža, svile in do vseh ostalih vrednosti, ki jih še vsebujejo ozemlja Daljnjega Vzhoda. Tako zvana »osvoboditev narodov« je le nespretna agitacijska puhlica, ki jih pač v sovražnem taboru nikdar ne zmanjka.

Nesmiselnost zahtev iz Kaira je razumljiva le takrat, če vidimo v njej izraz najvišjega obupa.

Niti Anglija, niti Zedinjene države, kaj šele Čungking, ne morejo spričo nepremagljivih težkoč, ki se jim pojavljajo v pacifiškem prostoru, obvladati nalog. Po japonskih uspehih na suhem in na morju, ki jim ni primere, so vojnim zločincem urasle razmere na Daljnjem Vzhodu. Nimajo čisto enostavno nič več moči, da bi obvladali položaj, in se zato zatečejo k blufu, upajoč da bi jih na kakšen način mogel rešiti ta na veliko zasnovani sleparski manever v Kairu, ki mu naj sledi drugo dejanje v Perziji.

Zopet hudi boji v loku Dnjepra

V silnih borbah z oklopnjaki odstreljenih 80 sovjetskih oklopnjakov

Oberkommando der Wehrmacht je dne 6. decembra objavilo:

Na Krimu so nadaljevali Sovjeti ves dan severovzhodno od Kerča z močnimi napadi. S pomočjo topništva in napadalnih strelcev so bili razbiti večinoma že pred lastnimi položaji. Pri tem je bilo uničenih ali onesposobljenih za premikanje 25 sovražnih oklopnjakov.

Južno od Kerča je napredoval napad romunskih čet. Sovražno mostišče je bilo znatno zoženo. V velikem loku Dnjepra je začel sovražnik v silnih snežnih metežih z močnimi silami zopet napadati. Severovzhodno in severozapadno od Krivojroga kakor tudi jugozapadno od Kremenčuga so bili odbiti v silovitih, do teme trajajočih borbah. Na nekem vdornem mestu so se razvili silni boji z oklopnjaki, ki so še v teku. V tem prostoru je bilo včeraj sestreljenih vsega skupaj 80 sovjetski oklopnjakov.

Pri Čerkasiju so odbile naše čete ponovne napade in uničile nadaljnje, v bojih prejšnjega dne odrezane sovražne vojne skupine. V tem odseku fronte so se posebno izkazali moselska 72. divizija pešcev pod vodstvom Obersta Hohna z oddelki ϟϟ-divizije oklopnjakov »Wiking« in enote 10. divizije protiletalske obrambe z vzgledno držo v večdnevnih sem in tja valovečih borbah.

Z ostale Vzhodne fronte se javljajo živahni krajevni boji samo še iz odsekov severozapadno od Gomla in zapadno od Nevla.

V Južni Italiji so se vršile včeraj pri trajnem slabem vremenu le v nekaterih frontnih odsekih živahne krajevne borbe. Pri tem je bilo iz neke sovražne bojne skupine, ki se je na jadranski obali skušala približati našim položajem, sestreljenih šest oklopnjakov.

Amerikanci: »Ne damo jim nič jesti«

Tako ravnajo Angleži z Italijani, ki so jim obljubljali mir, a so jih prisilili k delu

PK. Polagoma so začeli govoriti po Italiji, kako brutalno Angleži in Amerikanci v resnici ravnajo z italijanskim prebivalstvom, ki so mu obljubili svobodo, mir in kruh, in to tudi takrat, če vprežejo Italijane za svoje namene v naglo zbrane in še v številnejših primerih v skrpucane delovne formacije.

Ta sramoten način ravnanja, ki v ničimer ne zaostaja za mnogimi zločinstvi, slabim ravnanjem in blaznimi prestopki upravnih mest, je le redkokdaj mogoče dokazati črno na belem, ker se običajno sklenejo med temi modernimi zasužnjevalci zapadnih demokracij le ustmene pogodbe. Vsak ga pozna sicer po pripovedovanjih beguncev iz Južne Italije, ki so morali prisostvovati najgnusnejšemu mučenju in posilstvu lastnih družinskih članov in prijateljev, in ki so se umaknili isti usodi v življenjski nevarnosti, z begom skozi noč in meglo preko težko prehodnih stez za mule v prelazih Abruzzov in Apenin. Redkejši pa so veljavni dokazi, ki bi nam služili tako rekoč kot pismena dokazila.

Pismena navodila o zaposlitvi italijanskih delovnih moči in o ravnanju z njimi, ki jih je izdal neki sovražni pionirski odsek v Južni Italiji na svoje pododseke, pa bi napolnila knjige, in jih tudi nasprotnik ne more zanikati. V dotičnem odstavku stoji popolnoma jasno: »Zahteva se, da se nabirajo delavci pod pogojem, da prinesejo svojo hrano s seboj. Če tega ne store, je to njihova smola. V nobenem primeru pa jih ne vzamemo h kosilu in jim ne damo hrane!«

Če poznamo razmere v zasedenem južnoitalijanskem ozemlju, kjer je bilo prvo dejanje zasedbenih oblasti, da so brez ozira na tudi najnujnejše potrebe civilnega prebivalstva zasegli vsa živila, da bi se na ta način izognili težavam prekomorskega dovoza, kateri je stalno ogrožan po nemških podmornicah, ladje v pristaniščih pa po nemških bojnih letalih in bombnikih, moremo k temu samo pripomniti, da so take besede še posmeh spričo storjenih sramotnih dejanj.

Iz teh sramotnih besed: »Mi jim ne damo nič jesti!« kriči zasmehujoča spaka Shylocka, po sovraštvu spačeno obličje judovskega samosilnika, ki zahteva z bičem od svojega nasprotnika po predaji, in potem ko ga je oropal živil, še robote. Vseeno mu je, če ta h gradnji oskrbovalnih cest, letališč in strelskih postojank prisiljeni delavec crkne od lakote. »Mi jim ne damo nič jesti!« Ta beseda nekega uradnega vojaškega mesta doni v ušesih italijanskega ljudstva kot bučeč klic fanfare. To je konec obljub, s katerimi so jih nekoč slepili.

Sužnji za premogovnike Anglije, sužnji za avstralska podjetja — zato so danes italijanski možje in mladeniči dovolj dobri. Vedno bolj odpada tudi najbolj zasleplje-nemu Italijanu obveza z oči. Naučil se bo, da preklinja tiste, ki so ga pahnili v pogubo.

Zračni napad na Sarajevo

Zagreb, 7. decembra. Pri sovražnem zračnem napadu na bosensko glavno mesto prejšnji ponedeljek dopoldne je bilo 60 stanovanjskih hiš popolnoma porušenih in številne druge so bile poškodovane. Pod ruševinami so našli doslej 98 mrtvih. Število ranjenih znaša 144.

Čiščenje na Balkanu

Berlin, 7. decembra. V borbah proti komunističnim tolpam na Balkanu so imele nemške čete v zadnjih dneh zopet znatne uspehe. Tolpe so imele zelo težke zgube in so bile večinoma uničene. Pri nekem čiščenju v severni Črni gori so našteli nemški grenadirji in lovci 475 mrtvih komunistov in pripeljali 333 jetnikov. Razen tega so uplenili 43 oklopnjakov, 13 metalcev granat, 2 hribovski bateriji, 35 strojnic in 127 tovornih živali. Neka druga v Bosni boreča se nemška četa je ugotovila po nekem čiščenju 350 mrtvih komunistov. Po poročilu prebivalstva in ujetnikov se domneva, da mora biti skupno število sovražnikovih izgub precej višje.

Prav tako so bile občutno prizadete komunistične tolpe v Sloveniji. Na nekem mestu so našteli 251 mrtvih banditov. Tudi tukaj so stvarne zgube komunistov mnogo višje. Čiščenje dalmatinskih otokov prav tako dobro napreduje. V teh dneh so nemške čete zasedle več blizu Zadra ležečih otokov. Zračno orožje je pri tem potopilo štiri motorne jadrnice.

Nobenih posebnih dodelitev v Angliji

Stockholm, 7. decembera. V nasprotju z Nemčijo ne dobe v Angliji za ta božič nikakršnih posebnih dodelitev. Kakor javlja »New Rewiew« so zaloge živil v Angliji premajhne, da bi mogli dovoliti posebne dodelitve.

Južna Italija pred državljansko vojno

Stockholm, 7. decembra. Diplomatski poročevalec lista »Observer« v Neaplju piše, da so izbruhnile med italijanskimi konzervativci, katerih duhovna domovina je tre-nutno Južna Italija, in demokrati, ki se udejstvujejo v Neaplju, srditi prepiri. Italijanski demokrati so izjavili, da je vrhovno poveljstvo armade, ki je pod Mussolinijem vodilo vojno, popolnoma nesposobno in podkupljivo ter bi moralo biti neusmiljeno odstranjeno. Poročevalec imenovanega angleškega lista dostavlja, da je samo pritisk anglo-amerikanskih zasedbenih oblasti preprečil, da se niso razvili ti spori v državljansko vojno.

Sovjetska železna industrija uničena

Stockholm, 7. decembra. Posebni poročevalec »Manchester Guardiana« v Moskvi je imel priložnost, govoriti z raznimi strokovnjaki, ki so se vračali iz daljšega krožnega potovanja skozi dolino Donca in druga industrijska ozemlja v Moskvo. Ti strokovnjaki so izjavili, da v teku velikega nemškega odmikanja praktično ni ostalo niti eno podjetje industrije železa in jekla v sovjetski zvezi nepoškodovano. Vsi plavži, valjarne, koksne peči, naprave za izkop, rovi itd. so tako temeljito porušeni, da bo več let nemogoče, da bi jih vzpostavili, in to se je zgodilo na ozemlju, na katerem sta bili pred vojno nastanjeni dve tretjini sovjetske industrije železa in jekla.

Četrta bitka na smolenški dovozni cesti uspešno končana

Sovjetski napadi na Krimu odbiti

Visoke zgube boljševikov – V Južni Italiji popuščajo napadi sovražnika

Oberkommando der Wehrmacht je dne 5. decembra objavilo:

Na Krimu so začeli včeraj Sovjeti, po močnih pripravah topništva in podprti s številnimi oklopnjaki, iz njihovega mostišča severovzhodno od Kerča s silovitimi napadi. Mi smo jih odbili ter jim prizadejali visoke zgube, pri čemer smo jim odstrelili 13 oklopnjakov. Romunske čete so napadle mostišče južno od Kerča, prodrle sovražne položaje in se prebile do obale. Močni oddelki letal so podpirali z dobrim uspehom borbe na obeh straneh Kerča.

Pomorsko topniško brodovje je napadlo na morski cesti Kerča neko sovjetsko oskrbovalno pošiljko, namenjeno za južno pristanišče in pri tem potopilo dva topniška motorna čolna, enega vlačilca, eno z municijo natovorjeno ladjo in pet nadaljnjih vozil.

V velikem loku Dnjepra in na srednjem Dnjepru so se vršile, izvzemši krajevne boje, samo v prostoru Čerkasija živahnejše borbe. Napadi Sovjetov zapadno in južno mesta so se razbili. Sovražne sile, ki so vdrle južno od Čerkasija so bile večinoma uničene.

Med Pripjetom in Berezino se nadaljujejo trdi boji. Zapadno od Kričeva je bil s protinapadom zopet osvojen nekaj časa zgubljeni odsek.

Na bojišču pri Smolensku včeraj Sovjeti zaradi visokih zgub ljudi in materiala in po brezuspešnih prodornih poskusih niso več napadali. S tem se je četrta obrambna bitka na dovozni cesti Smolenska zopet končala s popolnim nemškim uspehom.

Na južnoitalijanski fronti so, v primeri s preteklimi dnevi, popustili sovražni napadi in močni topniški ogenj.

V zapadnem odseku so se zrušili napadi severoamerikanskih čet na nekaterih odsekih in jim je naš obrambni ogenj prizadejal posebno visoke zgube.

V vzhodnem odseku Britanci včeraj niso nadaljevali z velikim napadom. Nek začasno zgubljen kraj so naše čete zopet zavzele.

Pri napadu močnih nemških letalskih skupin na sovražno oporišče Bari v noči na 3. december so bile po končnih ugotovitvah potopljene štiri trgovske ladje s skupno 31.000 brt med njimi velik tanker. Razen tega je bilo uničujoče zadetih devet tovornih ladij s skupno 45.000 brt in neka bojna ladja srednje velikosti. Zgubili smo dvoje lastnih letal.

V včerajšnjih večernih urah so odvrgla sovražna vznemirjevalna letala nekaj bomb na zapadnonemško ozemlje.

Protijudovska bula papeža Pavla IV.

„... smo prisiljeni izdati sledeče ukrepe"

Izmed papežev se je samo Pavel IV. Caraffa odločno lotil borbe proti židovstvu. V svoji buli dne 12. julija 1555. »Cum nimis absurdum« je napovedal židovstu odločen boj: »Ker je popolnoma nesmiselno in nedopustno, da bi bili Židje, ki so bili radi svoje krivde od Boga v suženjstvo prekleti, deležni naše krščanske ljubezni in potrpežljivosti, kateri poplačajo potem našo milost v oholi nehvaležnosti z žalitvami in ki grabijo za močjo, namesto da bi se ponižno potuhnili, nadalje spričo dejstva, da sega ta nam naznanjena predrznost v Rimu in drugih v območju oblasti svete katoliške cerkve ležečih krajih že tako daleč, da se upajo židje med kristjane v neposredno bližino cerkve brez vsakršnih znakov, ki se nasele v najodličnejših mestnih okrajih, pridobe zemljišča, nastavljajo v svojih gospodinjstvih krščanske dojilje in uslužbence, in teptajo na marsikak drugi način krščansko čast, smo prisiljeni izdati sledeče ukrepe ...« Žide so nato zaprli v geto, kjer so pa smeli vzeti hiše in zemljišče samo v najem. Takoj so morali prodati posestva, ostala je samo ena sinagoga, vse ostale so podrli, niso smeli nastavljati krščanske uslužbence, niso smeli biti z kristjani v družbi pri mizi, igrah in kopelih in ne kupčevati z živili in novimi oblačili. Knjigovodstvo morajo voditi v italijanskem jeziku, možje morajo nositi rumen klobuk, žene rumeno avbo, zdravniki niso smeli zdraviti kristjanov in nihče jih ni smel nagovoriti z »gospod«. Nagovor je bil: »Ti jud«.

Ves ogorčen je zavrnil papež Pavel IV. po židih ponujeno vsoto 40.000 scudi za odkup teh predpisov. Knjigo žida Davida Ascoli »Apologia Hebraeorum«, v kateri je ta izpodbijal papeževe odredbe je javno zažgal, pisatelja pa zaprl. Žide, ki so prekršili zakone, so rablji gnali pretepajoč skozi mesto. Končno je prišel na Sveto stolico mož, ki je imel pogum zavrniti razvajeno židovstvo, ki se je že polagoma polaščalo mesta Rima. Papež je poznal in sovražil talmud (židovsko sv. pismo). Povsod ga je izsledil in ga dal po rablju sežgati. Čudno pa je, da je dovolil tisk kabalističnih spisov. Pod papežem Pijem IV. (1559—1565) je sovraštvo papeškega dvora proti židom popuščalo. Toda že Pij V. (1566—1572) prejšnji glavni inkvisitor kardinal Ghishieri je nadaljeval boj proti židom katere je v buli »Hebraeorum gens sola« obdolžil bogoskrunstva, nečistosti in neštevilnih težkih grehov in jih izgnal iz vseh mest razen iz Rima in Ancone. S tem pa je tudi že bila precej izčrpana izpodbuda Svete stolice za nastop proti židom. Vsekakor pa so tudi v večini italijanskih mest zaprli židovstvo v geto.

Trdi boji med Pripjetom in Berezino

Z lastnim napadom pridobljeno ozemlje pri Nevlu – 28 bombnikov odstreljenih

Oberkommando der Wehrmacht je dne 4. decembra objavilo:

Na vzhodnem odseku Vzhodne fronte je prišlo samo južnozapadno od Kremenčuga in pri Čerkasiju do večjih borb. Vsi sovražni napadi razen malenkostnih krajevnih vdorov so bili odbiti. Na nekem mestu so v teku borbe z nekim sovražnim oddelkom, ki je vdrl.

Med Pripjetom in Berezino so Sovjeti vdrli na različnih mestih v naše položaje, vendar smo jih v takojšnjem protinapadu zopet odbili.

Zapadno od Kričeva so v teku silovite borbe z močnejšimi, sovražnimi skupinami, katere podpirajo oklopnjaki.

Na bojišču vzhodno od Smolenska so podvzeli Sovjeti na četrti dan velike obrambne borbe med snežnimi meteži nove silovite napade, kateri so se kljub rastočim zgubam ponavljali do mraka. Vsi napadi so bili krvavo odbiti. Nek sovražni oddelek, ki je vpadel severno od dovozne ceste je bil uničen.

Zapadno od Nevla smo z lastnimi napadi pridobili na prostoru. Močni sovražni protinapadi so se razbili. Pri tem je bilo uničenih 24 sovjetskih oklopnjakov in štirje nadaljnji so bili onesposobljeni za premikanje.

V zapadnem odseku južnoitalijanske fronte so na številnih mestih v teku silovite borbe. Nemške vpadne rezerve so očistile nekaj vdorov in pri tem pripeljale ujetnike. Na skrajnem levem krilu naše fronte so bili v nekem odseku položaja, ki leži nekaj kilometrov v ozadju, zaježeni močni napadi osme angleške armade.

Skupine britanskih bombnikov so izvršile v zgodnjih jutranjih urah današnjega dne zastrahovalni napad na Leipzig. V področju mesta so bile težko zadete stanovanjske četrti, javna poslopja, umetniške in kulturne ustanove. Druga sovražna letala so preletela državno glavno mesto brez da bi povzročila škodo. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo sestreljenih 28 sovražnih bombnikov.

Daljnostrelske baterije so včeraj odgovorile ognju angleških baterij preko kanala in obstreljevale z dobrim uspehom cilje v Doverju, Dearlu in Folkestonu.

53 bombnikov sestreljenih nad Berlinom

Uspešni nemški napadi na Vzhodnem bojišču – Nočni napad na luko Bari

Oberkommando der Wehrmacht je dne 3. decembra objavilo:

Zaradi trajnih močnih nalivov je včeraj popustila silovitost bojev na jugovzhodni fronti. Samo v vdornem mestu jugovzhodno od Kremenčuga in v prostoru pri Čerkasiju je bilo živahno bojno delovanje. Odstrelili smo 26 sovjetskih oklopnjakov.

V srednjem odseku je bil sovražnikov pritisk proti našim položajem v prostoru pri Gomlu slabější. V žilavih in srditih obrambnih bojih preteklih dni sta tukaj ob najtežavnejših bojnih prilikah mainsko-frankovska 4. divizija oklopnjakov, ki ji poveljuje Generalleutnant pl. Saucken, in bavarska 296. pehotna divizija, ki ji poveljuje Generalleutnant Kullmer, preprečila vse prodorne poskuse Sovjetov.

Zapadno od Smolenska so Sovjeti skoraj brez presledka nadaljevali svoje napade in vrgli nove skupine v boj. V trdih, toda uspešnih bojih smo krvavo odbili napade 31 vedno znova zaganjajočih se sovražnih strelskih divizij in močnih skupin oklopnjakov.

Jugozahodno in zapadno od Nevla so kljub žilavemu sovražnemu odporu še bolj napredovali lastni napadi.

Z ostale vzhodne fronte ne poročajo o nobenih posebnih dogodkih.

Na južnoitalijanski fronti je sovražno topništvo ves dan močno obstreljevalo naše položaje v zahodnem odseku. V vzhodnem odseku je sovražnik izvedel številne močne napade, ki smo jih, zajezivši krajevne vdore, prestregli v srditih bojih.

Nad celotno fronto je bilo živahno delovanje letalcev na obeh straneh. Pri številnih napadih britansko-severnoameriških letalskih sil smo sestrelili 16 sovražnih letal.

V noči na 3. december so močni odredi nemških bojnih letalcev napadli sovražno oskrbovalno oporišče Bari v Apuliji in z bombnimi zadetki povzročili na pristaniškem ozemlju trajna razdejanja. Po doslej došlih poročilih sta bili potopljeni dve tovorni ladji. Dve drugi ladji, ki sta bili naloženi z gonilno snovjo ali municijo, sta, zadeti po bombah, eksplodirali. Številne druge tovorne ladje so dobile znatne poškodbe.

Močne skupine britanskih bombnikov so v pretekli noči podvzele zastrahovalni napad na državno glavno mesto. Bliskovito delujoča zračna obramba je prizadela sovražniku znatne zgube. Sestrelila je 53 izmed napadajočih sovražnih bombnikov.

V Zapadni Nemčiji po posameznih vznemirjevalnih letalih odvržene bombe niso povzročile nobene omembe vredne škode.

Kaj pravi sovraznik?

Egejsko morje še nadalje »nemško morje«.

»Egejsko morje je bilo in bo menda tudi nadalje ostalo nek nek nemški »Mare nostrum« komentira vojni sodelavec lista »Sunday Dispatch«, uspeh nemškega orožja na dodekaneških otokih. Zguba teh otokov vzbuja dvome o sposobnosti višjega vodstva zaveznikov.

»Brezupna igra s smrtjo«

»Obrambni ogenj, ki nas je sprejel pri poletu na Berlin nam je vzbudil vtis, da je priti skozi ta ogenj brezupna igra s smrtjo«, je izjavil nek britanski pilot, ki je bil udeležen pri napadu na Berlin v četrtek zvečer, poročajo iz Londona.

In tako je rekel preje:

1938: Iz uvodnega članka lista »Jewish Chronicle« z dne 7. oktobra 1938. leta: Nastala je nova Evropa, v kateri so bile prisiljene demokracije, da se umaknejo ... toda za nas Žide ni nobenega drugega upanja razen v demokraciji ... V takšni Evropi, kjer se zrušijo demokratična načela, so Židje v ... nevarnosti. Sedaj morajo Židje ugotoviti, kakšne korake naj skupno store, da odbijejo napad v vseh delih sveta ...«

Potek strašne žaloigre v Grahovem

Ljubljanski časopis o novih „junaštvih" in o novih žrtvah komunističnih tolp

V ljubljanskem časopisu »Domoljub« je priobčen opis novega komunističnega tolovajstva, ki ga v izvlečku tudi mi objavljamo.

V noči od 23. na 24. novembra so rdeče tolpe, ki so se v sestradanem obupu zbrale za roparski pohod, izvršile nečloveški napad na uničeno vas Grahovo pri Cerknici. Očividci, ki so se rešili, pripovedujejo tole:

Nepričakovano so se okrog pol 10 pojavili v vasi tolovaji, ki so se tiho priplazili v vas z zahodne strani. Nek' domobranec iz odposlane patrulje je pozneje ugotovil, da so krenili komunisti iz Velikih Blok proti vasi Ulaka in čez hrib Strmec v Grahovo.

Potek boja kaže, da so delali tolovaji glavni napad na posadko v Krajčevi hiši, ki stoji nasproti cerkve sredi vasi. Iz te hiše se je branilo 33 fantov pod poveljstvom Franca Kremžarja iz Ljubljane. Kmalu po deseti uri se je pripeljal z osebnim avtom Petrovič Rado, poveljnik cerkniške posadke. On se je v družbi še dveh domobrancev prebil skozi močno zasedo komunistov pred vasjo. Pridružil se je Kremžarjevi skupini.

Do 1 se je čulo regljanje strojnic in pokanje pušk, toda brez posebnega uspeha. Tedaj pa so začeli tolovaji streljati na Krajčevo hišo z dvema topovoma kalibra 7 cm. Šele ob 4 je bil kot prvi zadet od granate Petrovič Rado, ki je takoj izdihnil. Boj je postajal vedno hujši, fantje pa so se junaško branili in se niso hoteli vdati, dasi so jih tolovaji vso noč nadlegovali s klici, da se vdajo. Okrog 6 so začele padati prve večje žrtve, vendar tudi te niso ubile poguma fantom.

Šele ob pol 8 zjutraj se je tolpi posrečilo vdreti od zadaj v spodnje prostore in zajeti 13 fantov. Posadka v gornjih prostorih pa se je junaško branila naprej. Ker si pa komunisti kljub svoji premoči še niso upali v gornje prostore, boječ se smrtnih krogel junaških domobrancev, so nanesli v vežo slame in hišo okrog 9 zažgali. Tako rekoč v peklu, pod točo topovskih in mitraljezkih krogel je z nadčloveško močjo vzdržalo okrog 20 nesmrtnih borcev do opoldne v goreči hiši, ko se je zadnjikrat oglasila Kremžarjeva brzostrelna puška. G. Kremžar, ki je bil trikrat zelo hudo ranjen, se je ob 11 še pokazal skozi okno, tedaj pa ga je zadel izstrelek strojnice. Ostali fantje so skoraj vsi živi zgoreli v hiši, večinoma seveda hudo ranjeni.

Istočasno kot Krajčevo hišo so zažgali tolovaji tudi zvonik in cerkev. Šest fantov se je branilo namreč iz zvonika, le dva izmed njih sta se čudežno rešila iz goreče cerkve.

Ko je bil boj končan, so komunisti pripeljali h goreči hiši polovljene moške in zajeto posadko 13 fantov. Tu so vsakega posameznika ustrelili in ga vrgli v ogenj, rekoč: »Sedaj se pa le pecite in cvrite psi«. Po izpovedi očividcev so mnogi, ki so bili še živi vrženi v ogenj, vpili na pomoč. Rešenci pripovedujejo, da so se ob tej priliki vršili grozotni nečloveški prizori, ki bodo brez dvoma slavo »slovenskih osvoboditeljev« ponesli v širni kulturni svet.

Tolovajev je bilo ranjeno veliko število, koliko je bilo ubitih, se ne ve, ker so jih odpeljali s seboj, toda kri, razškropljena okrog Krajčeve in Bovščeve hiše, dovolj jasno priča o izredno hudih žrtvah, čeprav so se komunisti trudili, da bi prikrili število mrtvih.

Poleg nenadomestljivih človeških žrtev so komunisti popolnoma oropali trgovino gospe Anice Baraga v vrednosti 200.000 lir. Blago so naložili na dva voza, pohištvo in popolnoma vse perilo in obleka pa je zgorelo. Nadalje so čisto izropali še dva posestnika.

Od lanskega maja do letošnjega oktobra je dalo majhno Grahovo že 30 nedolžnih žrtev, k tem pa se je v noči od 23. na 24. novembra pridružilo še okrog 35 nesmrtnih borcev, ki so žrtvovali svoje mlado življenje za dostojanstvo človeka in srečnejšo bodočnost slovenskega naroda. Večna slava grahovskim žrtvam in junaškim branilcem!

Kairski hvastači za minskimi polji

Ankara, 7. decembra. O zaščitnih ukrepih konference v Kairu zvedo v Ankari poročila, po katerih je pas konference zavarovan ne samo z dvojnimi stražami vojaštva, ampak tudi z žičnimi ovirami in minskimi polji. Angleški, severnoameriški, čungkinško-kitajski in egiptovski varnostni organi pretaknejo neprestano hotele in gostilne in rigorozno preiskujejo ter natančno zaslišujejo vse osebe, ki so prišle tja.

Male gospodarske novice

Parlamentarni preiskovalni odbor za vojne izdatke v angleški spodnji zbornici je odkril pri pregledu cen za gradnjo ladij velike nepravilnosti v dividendah. Delničarji so družine vladnih članov.

Najvažnejše tvornice letal v Italiji proizvajajo najnovejše tipe, tako poroča »Giornale d' Italia«. Tovarne obratujejo v državni režiji in so popolnoma zmožne proizvajanja, tako da bo italijansko zračno orožje v doglednem času zopet udarno orodje italijanske republike.

Kot javljajo iz Tangera obstoja trenutno v Vzhodni Afriki naravnost brezprimerna zmešnjava veljav, katere so se zvišale predvsem vsled židovskih špekulacij in anglo-amerikanske zasedbe. Tam je namreč v obtoku nič manj kot 14 vrst uradno priznanih bankovcev.

Tretjina gumijastih kolos USA je po 1500 miljah neuporabnih. Toje ugotovila po večmesečnem preizkušanju varnostna služba v Indiani. Najvišja storitev je znašala 9000 milj, medtem ko je vzdržal en obroč samo 80 milj.

Verlag und Druck NS Gauverlag und Druckerei Kärnten, GmbH. Klagenfurt — Verlagsleiter Dr. Emil Heitjan (im Wehrdienst) — Hauptschriftleiter: Friedrich Horstmann. — Zurzeit ist Anzeigenliste Nr. 1 gültig.

Vesti iz Ljubljane

Ljubljana. (Posebna dodelitev fižola za božič.) Vrhovni komisar za Jadransko Primorje g. dr. Rainer je naklonil Ljubljančanom za letošnji božič posebno dodelitev 10 vagonov fižola in graha.

Ljubljana. (Preskrba s krompirjem.) Skrb za krompir je zadnji čas najbolj nadlegovala Ljubljančane. Kakor smo poučeni, se je »Prevodu« kljub izredno slabi letini po dolgih pogajanjih vendarle posrečilo zagotoviti prebivalstvu Ljubljane več sto vagonov tega našega »vsakdanjega kruha«, ki ga bo postopoma oddajal potrošnikom.

Moči samozaščite:

V okviru skupnosti zračne zaščite bo zaposleno število oseb kot moči samozaščite. Vsaka moška in ženska oseba se mora brez izjeme staviti na razpolago, ako bo pozvana za samozaščito.

Ljubljana. (Čiščenje na ljubljanskih šolah.) Kakor poroča torkov »Slovenec«, so dijaki na naših srednjih šolah začeli sami obračunavati s svojimi komunističnimi tovariši. Tako so pretekli teden vrgli eno komunistično dijakinjo iz državnega učiteljišča, pet komunističnih dijakov iz klasične gimnazije, tri take iz II moške realne gimnazije. Iz ljubljanskega »Družinskega tednika« posnemamo, da so na drugi moški meščanski šoli v Ljubljani (Bežigrad) izključili iz šole zaradi komunističnih nemirov in igredov vse učence enega razreda.

Ljubljana. (Žrtvi komunističnih tolp.) Ljubljanska časopisa »Slovenec« in »Domoljub« poročata o novih žrtvah banditov. Tako je komunistična krogla uničila življenje mladega, mnogo obetajočega Franca Cesarja. Padel je na poti med Turjakom in Ljubljano pri Škofljici, ko je šel v Ljubljano iskat pomoči za oblegani Turjak. — V Šoštanju so nedavno pokopali Janeza Hrameca, vojaka iz prve svetovne vojne, katerega so sedaj zahrbtno umorili boljševiki.

Rodbinska kronika iz Gorenjske

Kreis Radmannsdorf

Neumarktl. Meseca novembra so bili rojeni: Joses Roschitsch, Hedwig Jakopin, Anna Maria Goritschan, Johann Bachun, Katharina Ferlan, Franziska Mosetitsch, Andreas Schmitek. — Umrli so: Johann Peherz, Matthias Janeschitz, Irene Achatschitsch in Jakob Stefe. — Poročili so se Franz Leitner s Helene Wabitsch, Franz Mubi z Josefo Jesch, Vinzenz Ude z Johanno Mokorel, Justin Micheutz z Johanno Meglitsch in Helmut Koren s Karoline Tschadesch. k

Bresiach. Rojstva v mesecu novembru: Josefa Walewetz, Leschach, Stanislava Arnesch, Leschach; Johann Wurnik, Tscherniutz; Andreas Arch, Möschnach, Andreas Paulin, Laufen. — Umrli so: Viktor Pirmann, Jauerburg, Josef Presterl, Laufen, Jakob Globotschnik, Piraschitz, Peter Pototschnik, Bresiach. — Poročila sta se Angela Bertonzel iz Laufen s Stare Johannom iz Radmannsdorfa.

Kreis Krainburg

Ratschach-Matten. V mesecih oktobru in novembru so se narodili Marian Wolz, Franz Makowetz, Daniela Makowetz in Magdalena Maria Wolz, vsi v Ratschach. — Umrli so: Michael Wolz, Viktor Puscher, Magdalena-Maria Wolz, Josef Lautischar in Josef Erlach.

Tatvine na železnici v Aßlingu in Podnartu

Tatvine cigaret in radijskih aparatov – Visoke kazni za storilce

Pred sodiščem za Gorenjsko se je zagovarjalo dne 2. decembra osem obtožencev, ki so ukradli v juniju tega leta na postaji v Aßlingu cigarete. Obtoženci Alois Zussner, Anton Koschier, Josef Bertoncel, Emil Mlekusch in Cyrill Kowitsch, vsi železniški nastavljenci na aßlinškem kolodvoru, so po prihodu nekega tovornega vlaka sklenili vlomiti v vagon, ki je vzbudil njih pozornost zaradi duha po tobaku. Zussner je prevzel vodstvo, nastavil straže, pokazal Koschirju, kako se na najbolj enostaven način odpre ključavnica vagona, in ko so mu javili, da je delo izvršeno, je prevzel razdelitev plena. Koschier, Bertoncel, Mlekusch in Kowitsch so spravili zaboj s cigaretami v čakalnico, popreje je pa Koschier še nasilno vlomil v vagon. Trije nadaljnji obtoženci so bili krivi soudeležbe, ker so prevzeli vsak po 2000 ukradenih cigaret. Ker je znašala vrednost ukradenih cigaret 2800 RM in se je kraja sodila kot zločin, so bili obsojeni Zussner na 10 let ječe, Koschier na 6 let, Bertoncel na 5 let, Mlekusch na 7 let in Kowitsch na 2 leti ječe. Nadaljnji trije obtoženci so dobili zaporne kazni.

Na isti dan je obravalo sodišče tudi vlom v nek železniški vagon na kolodvoru v Podnartu. Ker je bil v septembru promet na tej progi vsled krize v Italiji posebno živahen, so se morali pridržati prevozi za tojno nevažnih predmetov. Tako je tudi v Podnartu zaostalo za dalj časa nekaj vagonov z radijskimi aparati, ki so bili namenjeni v Bolgarijo. To priliko je izrabil na podnartskem kolodvoru zaposleni sprevodnik Dobowischek iz Aßlinga in vlomil v vagon ter ukradel radijski aparat znamke »Telefunken Super«. Po nekaj dneh se je domenil s šoferjem Drinowitzem iz Aßlinga za nov vlom, katerega sta tudi izvedla ter si prisvojila vsak po en aparat. Ker sta oba obtoženca izrabila položaj povzročen po vojni, sta bila obsojena kot škodljivca po prestopku običajnega kazenskega čina. Franc Dobowischek je bil obsojen na 10 let ječe, Alois Drinowetz na 5 let in nek nadaljnji obtoženec, ki je o zločinu bil poučen, a ga ni preprečil, na 4 mesece zapora.

Aus dem Kreise Krainburg

Selzach. (Rojstvo.) Trgovski pomočnik Anton Leben je dobil sinčka. Mati in otrok sta popolnoma zdrava.

Selzach. (Smrtna nezgoda.) 82 letni kmet Jakob Tschentschitsch je doma ha stopnicah tako nesrečno padel, da je še istega dne podlegel svojim poškodbam.

St. Martin u. d. Großgallenberg. (Ortsgruppenleiter se je poslovil.) Pred nedavnim se je poslovil od štaba svojih sodelavcev Ortsgruppenleiter Rektor Josef Binder, ki se vrača na svoje mesto šolske službe v Wienu. Rektor Binder je zavzemal od januarja 1942. leta do konca novembra 1943. leta odgovorno mesto Ortsgruppenleiterja. Opravljal ga ni samo s preudarnostjo pedagoga in izšolanega ter preizkušenega pristaša stranke, ampak je znal dati svojim težavnim službenim nalogam tudi tisti čar, ki vedno izžareva iz nove, odkritosrčne in ob pravem času s humorjem delujoče osebnosti. V okviru možnosti je vedno rad pomagal mnogoštevilnim, ki so se obračali nanj z običajnimi prošnjami. Zaradi tega le neradi vidimo, da se loči od nas in mu želimo od srca vse najboljše v njegovem starem delokrogu v Wienu. — Ortsgruppenleiter Binder je ob priliki svojega slovesa opominjal vse svoje sotrudnike, naj prenesejo vse njemu dano zaupanje tudi na njegovega naslednika, katerega bo Kreisleiter kmalu uvedel. V imenu štaba sotrudnikov je izrekel odhajajočemu najglobljo zahvalo Organisationsleiter Kornik, ki začasno vodi posle Ortsgruppenleiterja.

Kreis Radmannsdorf

Radmannsdorf. (Smrtni primer.) Tu je te dni umrl 77 letni posestnik in bivši župan v Predtrgu pri Radmannsdorfu — Anton Mrak, oče tukajšnjega elektrotehnika Michaela Mraka.

Nekaj besedi o preskrbi z mekom

Z živilom mlekom, ki ni potrebno samo za prehrano, ampak zlasti za zdravje prebivalstva, se da izredno težko gospodariti. Mleko se zaradi svoje visoke pokvarljivosti težko prevaža in se sploh ne da vskladiščiti. Zato se prebivalstvu lahko da vsakikrat na razpolago le toliko potrošnega mleka, kakor se ga ravno proizvaja, pri čemer je zaradi visoke pokvarljivosti mleka in njegove male pripravnosti za daljši prevoz le v omejeni meri možno izravnati to, česar imajo nekatere pokrajine preveč in česar imajo druge premalo.

Ravno proizvodnja mleka je podvržena velikim naravnim nihanjem, ki se odtegnejo dalekosežno človeškemu vplivu. Za količinsko proizvodnjo mleka ni odločilno samo število razpoložljivih mlekaric in njihova mlečna donosnost, ampak vplivajo tukaj še razni drugi faktorji. Posamezna mlekarica ne daje skozi vse leto enako veliko mleka. V prvih dveh tednih potem, ko je telila, narašča dajatev mleka od dneva do dneva in doseže svoj vrhunec v tretjem tednu. Pri tem se pa drži le malo časa in pada potem zopet polagoma. Približno dva meseca pred otelitvijo prihodnjega teleta preneha dajatev mleka popolnoma in krava se »osuši«. Najugodnejši čas za otelitev krav je od novembra do februarja. V teh mesecih se tudi največ krav oteli. Iz tega sledi nujno, da je v predidočih mesecih ravno največ krav »suhih« odnosno, da so pri kraju periode dajanja mleka, zaradi tega je v tem letnem času proizvodnja mleka nekako najnižja. Nadalje vpliva močno krmljenje mlekaric na proizvodnjo mleka. To seveda tudi ne more biti vse leto enako, ampak se ravna po tem, kakršna je zaloga krme. Paša in krma z zelenjem poleti mlekaricam zelo ugaja, zaradi tega nastopa tudi v pomladannskih mesecih često povečanje mlečne proizvodnje. Pozimi, ko se krmi s suho krmo, nazaduje mlečna dajatev. To nazadovanje se večinoma občuti v večji meri, kakor naraščanje pomladi in tudi hitreje nastopa.

Iz spredaj navedenih razlogov je torej proizvodnja mleka prišla v mesecih pozne jeseni na najnižjo stopnjo. To učinkuje nujno na preskrbo trošečega prebivalstva, ker pri mleku ni mogoče, nakopičiti zalogo iz letnega časa z višjo proizvodnjo za letni čas z manjšo proizvodnjo.

Če torej v teh tednih marsikatera mlekarna in razdeljevalnica mleka svojim odjemalcem mleka ne more dati dnevno doslej navajene količine mleka, je temu izključno vzrok naravno, po letnem času povzročeno nizko stanje pridobivanja mleka. Čeprav je to za gospodinjstvo potrošnika neprijetno, pa vendar ni nobenega vzroka za resno zaskrbljenost, ker bo po tem naravnem, po letnem času povzročenem nazadovanju proizvodnje mleka in preskrbe z mlekom prav gotovo v doglednem času nastopilo zopet povečanje proizvodnje in izboljšanje v proizvodnji z mlekom.

Burgstaller.

Im Brennpunkt des Tages

V žarišču dneva

Die 57. Kartenperiode

57. periodna nakaznica

Die Lebensmittelrationen der gegenwärtig laufenden 56. Zuteilungsperiode gelten auch in der kommenden 57. Periode, die vom 13. Dezember 1943 bis 9. Jänner 1944 läuft. Alle Verbraucher erhalten also folgende Erzeugnisse in der gleichen Menge wie in der 56. Kartenperiode: Brot, Mehl, Fleisch, Butter, Margarine, Butterschmalz, Speiseöl, Käse, Quark, Getreidenährmittel, Teigwaren, Kartoffelstärkeerzeugnisse, Kaffeemittel, Vollmilch, Zucker, Marmelade, Kunsthonig und Kakaopulver. Es können aber in der 57. Zuteilungsperiode auf den über 62,5 g Kakaopulver lautenden Abschnitt der Reichsfettkarte für Kinder bis zu 14 Jahren an Stelle von Kakaopulver 50 g Tafelschokolade im Rahmen der bei den Verteilern vorhandenen Vorräte bezogen werden. Die Verbraucher geben die Bestellscheine in der Woche vom 6. bis 11. Dezember bei den Verteilern ab, sofern nicht die Ernährungsämter die Abgabe auf bestimmte Tage dieser Woche beschränken.

Gleichzeitig werden die Durchführungsbestimmungen zur Weihnachtssonderzuteilung bekannt gegeben. Die Weihnachtssonderkarten, die in braunem Farbton gehalten sind, werden zusammen mit der Verteilung der Lebensmittelkarten für die 57. Zuteilungsperiode ausgegeben. An Urlauber, die sich bis zu ihrem Urlaub und nach dem Urlaub in Gemeinschaftsverpflegung befinden, geben die Ernährungsämter keine Weihnachtssonderkarten aus, weil diese Urlauber die Weihnachtszuteilungen durch ihre Organisationen, Anstalten usw. bekommen. Im Bedarfsfalle können jedoch den genannten Institutionen Sonderkarten zur Weitergabe an die Urlauber ausgehändigt werden, zum Beispiel den Internaten für ihre Schüler. Die Ernährungsämter haben jedoch den Wehrmachturlaubern von der Front und aus den besetzten Gebieten, soweit sie mindestens eine Woche Urlaub haben, der in die 57. Zuteilungsperiode fällt, die Weihnachtssonderkarten für die Normalverbraucher über 18 Jahre gegen Abstempelung auf der Rückseite des Urlaubscheines auszuhändigen. Das gleiche gilt für die Urlauber der Schutzgliederungen außerhalb der Wehrmacht, der Organisation Todt usw., die aus den besetzten Gebieten kommen.

Die Weihnachtssonderkarten bestehen aus einem Stammabschnitt und Einzelabschnitten. Sie sind vom 13. Dezember 1943 bis 6. Februar 1944 bis zum Ablauf der 58. Zuteilungsperiode gültig. Die 125 g Butter sollen möglichst bei dem Kleinverteiler bezogen werden, bei dem Butter auf Grund der laufenden Zuteilung gekauft wird. Bei den Verbrauchern, die Bohnenkaffee und Trinkbranntwein aus berechtigtem Grunde nicht vorbestellen konnten, haben die Ernährungsämter den Stammabschnitt der Weihnachtssonderkarte mit dem Vermerk „Ohne Vorbestellung" und dem Dienstsiegel zu versehen. Die Einzelabschnitte sind beim Lebensmittelbezug von den Verteilern abzutrennen.

Mlada ljubezen - prvi poljub

Spisal Paul Anton Keller

Otroci smo imeli navado, da smo prišli skoraj vsak dan na to naše igrišče. Med mano in Ido se je dovršila neka sprememba, katero sva občutila z zadovoljstvom, polnim neke naslade; nikoli pa nisva poskušala ugotoviti vzroka te spremembe. Skrbno sva se izogibala biti sama. Če je pri igri naneslo, da sva si morala podati roke ali stati nasproti, je povesila Ida pogled, meni je pa srce bilo do grla. Ah, ti ko brezno globoka, nedoumljiva, blažena bojazen!

Ves ta čas sem si bil vedno bolj svest, da se mora nekaj zgoditi. Toda kaj?

Za odmirajočo dušo dečka, v kateri se je vršila sprememba, se je zganila kot kak zakrknjen kažiprst zgodnja volja mladega moža. In vse kar je slišal med šolskimi odmori, videl na lepakih kina in slikah reklam za lepotila, vse to so bili sedaj dragoceni, uvaževanja vredni migljaji.

Nekega dne, ko sem jo zopet mahal na igrišče, mi je postalo nenadoma jasno, da se moram z Ido pogovoriti. Karl Jellinek je bil na trati in je izpodkopaval zajčnico, katero je hišnik »Harmonie« skrbno zgradil v doblino zida.

»To je prerija«, reče in očrta z eno samo kretnjo roke ta pičel štirjak trate, »zajci so bivoli, te bova izpustila in jih potem lovila. Sijajno, ali ne?«

Za načrt sem se navdušil in udeležil sem se pri kopanju rova. Nenadoma preneham. Zopet se je v meni zbudila tesnobna negotovost. »Karl«, rečem tiho, »kako je to če — če se imata dva rada? In se sestaneta? Kaj se le menita in kaj storita?«

»Greenhorn«, odgovori prezirljivo, oba »ee« silno zategujoč. Vdano pokimam, bil je za leto dni starejši. Nadaljuje s kopanjem rova in reče potem čisto stvarno:

»Kajpak, da se dobita.« In doda: »To je tak strokovni izraz.«

»Odkod pa ti to veš, Karl?«

»Če me pošlje teta Amalija v knjižnico, potem reče: Nesi to nazaj, Karli, in reci: Roman za mojo teto, toda samo takega kjer se dobita, kajti vse drugo ni res. Več ti pa ni treba vedeti!« Karl se omalovažujoče posmehne: »Stara kavka misli, da ne vem, da so to zaljubljenci, ki se sestanejo.«

»In potem?« vprašam ves razburjen, »kaj je potem, Karl? Kaj bi na primer ti storil?«

»Deklici bi ovil roko okoli vratu — tako —.« Objel me je z roko, da se mi je usipal pesek za ovratnik in dalje po golem hrbtu v nižja lovišča, »in potem bi jo poljubil!«

»O ti slepar!« Njegov pogum je vzbudil v meni strah in vzhičenje. »Ali bi jo ti poljubil na usta?« Nekaj časa preudarja.

»Ustom bi dal prednost«, odgovori prepričano. Nič več ga nisem izpraševal. Rov me tudi ni več zanimal. Potem je prišla Ida, že od daleč sem jo videl. Srce mi je tako močno bilo, kot še nikdar.

Bilo nas je pet in posvetovali smo se, kaj bi se igrali. Karl s svojim predlogom, da naj nadaljujemo s kopanjem rova, ni prodrl. Pogledam Ido, ona povesi pogled. Nenadoma mi je bilo kot da tudi ona čuti isti nemir, gotovo je zavel v naju obeh isti veter.

»Pojdimo se lovit!« predlaga Herbert, vsi smo z veseljem pritrdili. Kmalu nato smo že divjali po trati. Ko pa je bila vrsta na meni, me je prešinila čudna želja, lovil sem Ido in na vsak način sem hotel samo njo ujeti. Drugi so mi križali pot, toda nisem se zmenil za nje. Končno jih je začelo to dolgočastiti in zabavali so se na svoj način. Midva tega nisva opazila, Ida in jaz.

Podil sem jo pred sabo, vedno znova se mi je izmikala, končno je skočila po stopnicah pri hišnem vhodu »Harmonie« navzgor in zginila za vrati. Hitel sem za njo. Znotraj je bila obširna veža, vrata so se vrstila za vrati, na drugi strani pa so vodile stopnice navzdol k izhodu na dvorišče. Tam sem našel Ido.

Sopihajoč se je držala za ograjo, postavil sem se bil na nasprotno stran in zagrabil za drugo ograjo. Pozabil sem na pravila igre in je nisem ulovil.

Strmela sva drug v drugega po divjem teku težko dihajoč. V trenutku sva vedela oba za svoje najskrivnejše misli, razločno sem občutil, da je za naju konec zagonetne tajne, moč nove sile me je vodila.

»Ti«, spravim iz sebe, »vprašal bi te nekaj!«

Ona skloni glavo ter me pogleda izpod čela. »Reci!«

»Ida!« Presneto težko je šlo iz mene. »Ali bi ti — hotela hoditi z mano?!« (Z nekom hoditi«, je pomenilo »biti par«.) Povedano je bilo. Srce je močno bilo, kri je silila v glavo. Za grlo je zgrabila daveča roka.« Tesnoben trenutek je minil.

Potem se ozre Ida vame.

»Zakaj pa ne?« tiho reče.

Veliko, divje veselje se vzbudi v meni.

Spustim ograjo in ji ponudim roko, kakor kak odrasel mož.

»Udari!«

Storila je. »Toda nikomur ne smeš ničesar omeniti!«

»Nikomur, ti tudi ne!«

S tem je bila zveza zapečatena, počasi sva tavala po stopnicah navzgor. Zgoraj jo zgrabim za roko in ji rečem, »kajne, pri tem ostaneva!« In ker je pokimala, se mi je zazdelo primerno uporabiti besedo, ki sem jo že večkrat bral in ki naj bi bila sedaj pač umestna: »Ti si moja ljubica.«

»Da«, pokima in vso jo je spreletelo.

Za trenutek se mi vsa srečna posmehne in žveči z ustmi svojo ovratno verižico. Ta smehljaj me je navdal s ponosom. Stopila sva ven. Karl mi priteče nasproti: »Glej ti opica, kakšen je moj rov!« Takrat pa, storim korak in mu surovo pohodim vse delo v tla. Zakaj sem to storil, ne vem; Karl plane vame, prisegajoč, da me bo pretepel, toda Ida zakriči »hišnik prihaja!« Vratolomen skok za ogel in že ga ni bilo več videti.

(Dalje prihodnjič.)

Gorenjec kot ujetnik banditov

Križev pot kmeta Josefa Fröhlicha iz Osslitz - V mučilnici v Kirchheimu

Kmet Josef Fröhlich iz Kopatschnice v Kreisu Krainburg, ki se je prostovoljno vrnil od banditov, pripoveduje sledeče:

»Pred približno 3½ meseca so banditi zavlekli mojega, tudi v Kopatschnici pri meni stanujočega brata Wenzla Fröhlicha v Italijo. Dne 2. oktobra 1943. se mu je posrečilo pobegniti ter se je vrnil k meni domov. Naslednjega dne je hotel iti v Kirchheim (Cerkno) v cerkev in je prosil mojo ženo, naj ga spremlja. Oba sta šla 3. oktobra 1943. v Kirchheim. Tam sta znova padla v roke banditov, ki so ju, kakor so mi potrdili z več strani, dne 8. X. 1943. ustrelili kot veleizdajalca. Mene so domačini večkrat svarili in mi svetovali, naj zapustim to pokrajino, češ da bodo banditi tudi meni stregli po življenju. Jaz pa nisem mogel tako zlahka preboleti smrti moje žene in sem bil sklenil, da jo dam izkopati iz njenega groba, prepeljati iz Italije v Nemčijo in jo pokopati doma. To pa ni bilo tako lahko podvzetje, ker so banditje kontrolirali običajna pota in bi jo samo po ovinkih lahko spravil domov. Pomagati pa se mi nihče ni upal.

Banditi so me ugrabili

Dne 26. X. 1943. so prišli banditi v mojo hišo, mene pa ni bilo doma, ker sem drvaril. Ti banditi so si zabeležili osebne podatke vse moje rodbine in nato zopet odšli. Ko prihodnje jutro pogledam izza vrat svoje hiše, vidim pri sosedovi hiši zopet stati bandite. Nič dobrega sluteč, sem vzel sekiro v roko in šel od doma. Nisem še bil več ko približno 600 do 700 m stran, ko zagledam s puško oboroženega bandita. Ta bandit mi je zažvižgal in ukazal, naj pridem k njemu. Ubogal sem ta poziv, in bandit mi je izjavil, da moram domov in da zdaj nihče ne sme zapustiti svoje hiše. Radi te izjave sem šel tudi domov, in bandit mi je sledil. Od moje rodbine ni smel sedaj nihče več zapustiti hiše. Čez nekaj časa sta prišla dva druga bandita in temeljito preiskala mojo hišo. Zasegla sta vse živilske nakaznice, vsa pisma, ki sta jih našla, propagandni material proti banditom in fotografski aparat. Živil nista vzela s seboj. Po preiskavi je rekel poveljnik banditov, ki je bil oborožen s strojno pištolo, naj se vsi postavimo v sobi v eno vrsto. Mislili smo zdaj že, da bomo ustreljeni in smo zato začeli moliti. Poveljnik banditov nam je prepovedal moliti in rekel, da sedaj ni čas za to, naj se takoj pripravimo, oblečemo in naj zložimo nekaj za jesti. To smo potem tudi storili, pri čemer so nas priganjali k največji naglici. Nato smo morali zapustiti hišo. Pri sosedu, po imenu Anton Bitschek, se je odigrala ista stvar, samo da je on sam pravočasno ušel. Njegovo ženo in njegovega očeta so z nami vred odvedli v Ropidnico (v Italiji), kamor smo dospeli ob pol enajsti uri. V gozdu smo se ustavili in morali tam ostati podnevi. Takoj potem, ko so nas odvlekli, je prišlo več banditov k naši hiši z vozom in izropalo vse, kar so mogli rabiti. Nas ujete je stražilo 5 banditov. Zvečer okrog pol šeste ure so nas vedli naprej v Kirchheim (Cerkno), kamor smo dospeli opolnoči.

Zasliševanje v Kirchheimu

V Kirchheimu so zaprli nas 11 ljudi, in sicer mene, mojo 70 let staro mater in mojih 7 otrok v starosti od 7 do 17 let, ter ženo mojega soseda Bitschka in njenega 70 let starega očeta v sobo neke hiše, kjer so nam odkazali zložljive postelje z odejami. Naslednjega dne ob desetih smo dobili malo čašo kave in k temu mal košček kruha. Popoldne ob dveh so me odvedli od moje rodbine v gornje nadstropje, kjer so sedeli trije banditje skupaj. Tu so me zasliševali. Dva bandita sta pisala in eden me je zasliševal. Za moje osebne podatke so vedeli že iz listin, ki so mi bile odvzete. Naprej so hoteli zvedeti od mene, kakšno ime imam pri Gestapu in rekli, da sem bil v službi Gestapa ter da so v mojo hišo prihajali vedno orožniki in carinski uradniki. Ko sem jim izjavil, da nimam nobenega imena pri Gestapu, so mi rekli, da mi ni treba tajiti, da imajo že sredstva, da me prisilijo k priznanju. Nadalje so rekli, da je moja žena priznala, da so Nemci poslali njo in mojega brata v Karchheim, da bi pozvedela za položaje banditov in jih sporočila Nemcem. Jaz sem vse to zanikal, ker tudi ni bilo tako res, in izjavil, da je moja žena zgolj iz osebnih nagibov in iz lastne pobude šla v Kirchheim. H koncu so me še vprašali, kdaj sem se nazadnje sestal z neko Stanko. To Stanko so bili nekoč prijeli in jo prisilili, da mi je pisala pismo, v katerem me je naročila na nek določen kraj. To je bilo že potem, ko so bili prijeli mojo ženo in mojega brata. Šel sem tudi v resnici tja, a še pravočasno opazil, da so bili banditi tam in zato zopet pobegnil. — Ker banditom pri zasliševanju nisem tako odgovarjal, kakor so oni želeli, je pozval zaslišujoči še 4 bandite v sobo. Položili so me čez stol. Eden je stisnil mojo glavo med svoja kolena, dva druga sta me trdno držala za noge in z bikovko ter verigami so me tako nečloveško teplí po hrbtu, da niti kričati nisem več mogel. Nato so me zopet vprašali, če hočem zdaj povedati resnico. Izjavil sem, naj zapišejo kar hočejo, da bom odgovoril na vsako vprašanje z da. Zapisali pa niso ničesar, ampak me le še vprašali, kdaj je bil zadnjikrat pri meni neki Kopatsch iz Sairacha. Moral sem pa izjaviti, da ga sploh ne poznam. Nato so postavili pred mene nekega mladega fanta, ki ga poznam že od preje in ki je pravi tatinski klatež, po imenu Stanislaus Fröhlich, ki je potrdil, da je bil dotični eno noč pri meni. Ta fante je bil seveda samo orodje v rokah banditov. Ker sem bil takrat popolnoma zbit, so me banditi zapeljali v neko drugo sobo in me niso več pustili k moji rodbini. Rekli so mi, da imam časa do svojega prihodnjega zaslišavanja in da se bom do takrat že vsega domislil, sicer bodo uporabili sredstva, ki mi bodo gotovo razvezala jezik.

Do ponedeljka zjutraj sem ostal sedaj sam. Takrat so v moj zapor zaprli tudi še nekega kmeta iz Kirchheima. Popoldne istega dne je prišel v moj zapor tudi Gibar iz Krainburga, ki je vodil sanitetni voz Rdečega križa. Kirchheimskega kmeta so odvedli v noči od petka na soboto in Gibarja v nedeljo zjutraj. Dodeljen je bil neki delovni stotniji. Sicer se ni pripetilo nič posebnega do nedelje popoldne. Glede Gibarja še lahko povem, da je bil obsojen na smrt. To mi je povedal sam.

V nedeljo popoldne ob 14.30 uri se je izvršil bombni napad nemških letalcev na Kirchheim. Pri tem je bila na oglu zadeta tudi hiša, v kateri smo bili zaprti. Bržkone po pritisku zraka so se odprle vse duri našega zapora in tako smo lahko prišli na prosto. Vsega skupaj je menda bilo okrog 150 ali več civilnih oseb, ki so jih banditi držali tukaj zaprte. Med njimi so bili tudi otroci in žene in starčki ter starke. Med jetniki sem sedaj videl zelo mnogo znancev, kakor župana iz Oslice, nekega drugega uradnika iz naše občine, nadalje nekega moža iz Fužine, več oseb iz Tavče, nekaj iz Sairacha itd. Nadalje tudi dva župnika iz Kirchheima. Banditov je bilo v Kirchheimu samo 10, ki so nas morali stražiti. Sicer pa nisem videl nobenih, saj ne vem, kje bi se mogli nahajati. Seveda nisem bil v kraju samem ampak v neki vojašnici. Toda ne verujem, da bi se banditi mudili v kraju, ker so vojašnice vse prazne. Kakor sem slišal, je tudi večina kirchheimskih prebivalcev zbežala, ko so banditi zasedli ta kraj.

Srečam se zopet z mojo družino

Ko smo po bombardiranju lahko prišli na plan, sem naletel tudi zopet na svojce, to se pravi štiri izmed mojih otrok. S temi sem tekel v bližnji gozd, kjer smo se skrili, da nas ne bi uničile bombe. Ko je bilo bombardiranja konec, so banditi zastavili vse ozemlje okrog vojašnice in so bili vsi jetniki zopet segnani skupaj ter spravljeni v vojašnico. Tukaj so nam dali najprej nekaj jesti in nato so nas po približno četrt ure zagnali zopet v gozd. Sedaj so nas ločili in vsi otroci so prišli od nas stran. Vsi odrasli so morali sesti, in strogo so nam prepovedali, da bi kaj govorili. Straža je dobila navodila, naj takoj udari, če bi kdo hotel govoriti. Poveljnik strašnega moštva, surovež, ki v resnici ni bil človek, ime mu je bilo »Dušan«, je bil popolen tip cigan. Ta je sklical čuvarje in jim izjavil, da se hoče osvetiti za bombardiranje s tem, da bo dal ustreliti nekaj jetnikov. Čuvaji pa učividno s tem niso hoteli soglašati. Zato jim je rekel: »Mislite li, da bodo mene ustrelili, če jih dam jaz nekaj ustreliti?« Nato mu ni nihče več odgovoril. Nato je šel na naše desno krilo in vprašal prvega, kako mu je ime. Ta je povedal svoje ime, in poveljnik je ukazal, naj ga zvežejo. Tako je to nadaljeval, dokler si ni bil izbral sedem mož in jih dal zvezati. Jaz sem bil kot tretji na vrsti. Med izbranimi se je nahajal tudi Johann Mlakar iz Voljake, občina Traten, iz Hoboš, občina Oslica, pa neki po domače Grabar in iz Saliloga neki Franc Fröhlich. Ostali mi niso bili znani. Fröhlich iz Saliloga ni mogel nositi več čevljev, banditi so ga bili tudi nečloveško natepli, in ga, kar sem sam videl z žarečo železno palico strašno požgali na rokah in nogah. Na tak način zlostavljenih je bilo več ujetnikov. Ko so nas tako zvezali in postavili vstran, je ta poveljnik ukazal stražniku, naj gredo z nami v vojašnico in od tam prinesejo ostala živila. Nato bi nas zapeljali na določen kraj in tam naj bi vsi čakali, dokler on ne pride, češ da bo šel v gozd poiskat primernega prostora za ustrelitev.

Zopet ujet in na smrt obsojen

Moje roke so bile slabo zvezane in zato se mi je posrečilo, da sem si jih osvobodil. Na potu do vojašnice sem prosil stražnika, naj me pusti iti na stran. Dovolil mi je to, in gotovo je bil to mož, ki je tudi le prisiljen bil pri banditih. Ukazal mi je, naj sedem v nek jarek. Za tem jarkom je bil še en globlji, in sem mu jaz rekel, da bom šel v drugi jarek, ker bi me v prvem lahko videli pri opravljanju moje potrebe. Dovolil mi je tudi to. Komaj sem bil v drugem jarku, že sem tudi začel teči, kar se je dalo. Šele po daljšem času mi je zaklical »Stoj«, za kar se pa jaz nisem zmenil. Čez mnogo časa mi je vdrugič zaklical, za kar se pa zopet nisem brigal in še enkrat po daljšem odmoru vtretjič. Dosegel sem bil med tem časom že dober prehitek, in šele sedaj je streljal ta stražnik, toda ne v smeri mojega bega. Očitno je hotel, da bi ušel. To je bilo okrog 17. ure. Tekel sem v gozdu dalje dotlej, dokler nisem zvečer ob 20. uri prišel do neke hiše. Bil sem v popolnoma neznani mi pokrajini in sem moral v to hišo, da sem pozvedel za pot. Ko sem stopil v hišo, sem naletel tam na enega bandita. Mislil sem že, da je sedaj vsega konec. Banditu pa sem se smilil in jaz sem mu pripovedoval vse po resnici, kar sem doživel. Rekel mi je natančno, kako moram hoditi in mi dal jesti. Nato sem nadaljeval svojo pot in prišel zjutraj ob sedmih v Kopatschnitzo. Tam sem najprej pozvedel, kako je doma na mojem posestvu. Nato sem si sposodil kolo in se z njim odpeljal v Hotaule, kjer sem se javil policiji. Ta me je spravila v Laak k Gestapi.

Ali še živijo mati in otroci?

O usodi mojih otrok in matere ne morem povedati nič natančnega. Ko sem zbežal, so živeli še vsi in neposredno zatem tudi ni bil nihče ustreljen, ker nisem slišal nobenih strelov. Šele ponoči približno okrog 22. ure sem slišal iz smeri, kjer so zaostali moji svojci, v večjih presledkih strele iz pušk in strojnic. Domnevam sedaj, da so bili ustreljeni vsi moji svojci.

Drugega ne morem povedati. V malo dneh so banditi uničili vso mojo rodbino in s tem mojo življenjsko srečo. Prosim sedaj, da mi pomagate in me spravite z Gorenjske, ker tukaj nisem življenja varen pred banditi.

ZRCALO ČASA

V Gorici je policija v neki sinagogi odkrila 30 kg zlata, katerega so tam židje skrbno zazidali. V nekem drugem skrivališču so našli zlatnike, nakit, dragulje in dragocene ovratnice.

Kakor poročajo iz Quito, je izjavil ekuadorski finančni minister, da mora opustiti zasežbo še v deželi nahajajočih se nemških zdravil, ker so za deželo neizogibno potrebna in jih ni mogoče nadomestiti.

Židovski voditelji v Palestini nadaljujejo z vsemi sredstvi agitacijo za vstop v britansko vojsko. Kljub temu pa ne dosežejo prijave od židovske agenture Angležem obljubljenega števila novincev. Vsled tega se dogajajo, posebno v Tel Aviv, stalno spopadi med vojaki in židi, ki se hočejo izmuzniti.

Po nekem poročilu »Times« je bilo zgubljenih zaradi stavk v Angliji v teku leta do konca septembra 1,551.000 delovnih dni.

EFE poroča iz Washingtona, da je objavilo admiralstvo USA, da se komandant podmornice »Wahoo« mornariški poročnik Dudley Morton ni vrnil in ga pogrešajo. Mortona so smatrali kot »asa« podmorniškega orožja USA.

Kot se v Washingtonu potom Reuterja uradno objavlja, je vrnitev podmornice USA »Wahoo« zapadla, tako da se mora računati z njeno zgubo. »Wahoo«, eno izmed največjih podmornic brodovja USA, je nedavno Roosevelt pohvalno omenil.

V nekem uradnem poročilu severnoameriškega pomorskega ministrstva so priznali, da je neka japonska podmornica 24. novembra potopila pri Gilbertovih otokih severnoameriškega nosilca letal »Liscombe-Bay«, ki je bil v spremljevalni službi.

»Nova Hrvatska« piše v nekem uvodniku: »Hinavska skrb Severoamerikancev za preskrbo narodov v času, ko v Južni Italiji in Indiji tisoči umirajo od lakote, ima prav stvarno ozadje. UNRRA je samo fraza. Za to se skrivajo interesi mednarodnega kapitala«.

Na seji spodnje zbornice v četrtek je moral indijski minister Amery priznati, da je izbruhnila kot posledica lakote v Indiji resna epidemija kolere. V oktobru je umrlo vsled tega dnevno povprečno 5000 oseb.

Na italijanski fronti se je pojavila neka bolezen nog, imenovana »Trench Foot«. Več sto mož iz 5. armije, ki so oboleli pošiljajo v lacarete in k izseljeniškim enotam.

Izvedenec za vrednote zakladnice USA, White, je izjavil, da sta Velika Britanija in USA v marsikaterih vprašanjih predvidenega »načrta svetovne stabilizacije« še zelo oddaljeni druga od druge.

Kot javljajo iz Algecirasa, je pristala v četrtek v Gibraltarju iz Sredozemskega morja prihajajoča bolniška ladja, da izkrca na krovu nahajajoče se težko ranjene.

V Egiptu, ki je od vseh dežel Bližnjega vzhoda v največji meri deležen blagoslova britanske uprave, je prisiljenih več kot 12 milijonov Egipčanov živeti pod eksistenčnim minimumom, je priznal egiptovski notranji in socialni minister Suad Saradšeddin paša na nekem govoru v Kairu.

Jaz - Sv. Miklavž / Spisal dr. F. J. Lukas

V naši soseščini je imela posestvo neka družina, s katero me je vezalo veliko prijateljstvo. Otroci — to so bili petletni Bibi, Dorle, ki jih je štela šest, in desetletni Hans — so me enostavno imenovali »strica«, stric Franc seveda, po mojem krstnem imenu. Prav tako, ali pa še bolj kot oče in mati sem bil zaupnik otrok, vklenili so me v svoje srčke, pa tudi jaz nje.

»Povem stricu Francu!« je bila zelo nevarna grožnja, to je bil neke vrste »Hanibal ante portas« (Hanibal stoji pred vrati), in mati je raje in z večjim uspehom uporabljala ta izrek, kot pa segla po šibi. Kljub temu pa nisem bil nikakršen bavbav in le v skrajnih primerih sem se zatekel k strogosti. Zadostovala je grožnja, da ne bom več prišel k hudobnim otrokom, in že so bili pridni in pohlevni. To pa ni bilo nič čudnega, kajti stric Franc je vedno nekaj prinesel. Tajinstveno je zaokrožil dvakrat z roko v zraku, spregovoril tajinstven rek in že je pričaral iza zavese ali od koderkoli pomarančo za Bibija, ki je pač občudoval v njem največjega čarovnika vseh časov, ali pa za Dorle. Hans je bil že premoder ,vzel je darilo brez čarovnij za katere je imel kvečjemu sočuten smehljaj. Toda Hans je potreboval strica Franca pri domačih nalogah.

»Stric Franc, Ti moraš bolj paziti, danes je bil učitelj nezadovoljen z mojo nalogo!« No da, storimo pač, kar moremo. Pri družinskih praznikih nisem smel izostati in tudi otroci niso nikoli prezrli mojih praznikov. Takrat so prišli vedno razvrščeni po starosti in mi želeli s poezijo in prozo vse najboljše, pred vsem pa dolgo življenje in zdravje.

Ni lepšega kot pa so otroci v pričakovanju veselega praznika. Ali si že zrl v lesketajoče oči otroka, ko se bliža božični praznik? Ali si kedaj stopical z otroci od izložbe do izložbe, ki polne darov in vse pisane pričakujejo kupca? Ne?! Zamudil si tako mnogo iskrenega in čistega veselja.

Neverjetno, kakšne domislice sprede otroška domišljija pred temi izložbami. Ta veliki parkelj v izložbi bi bil na pogled prav lep, toda čisto blizu — »ali je izložba dobro zaklenjena?« previdno povpraša štirileten deček, ki sicer že strumno stoji v pozoru in pozdravlja kot kak enoletni prostovoljec. Pa tako čisto trdno to njegovo vojaštvo še ni. Šele po zagotovilu, da je izložba trdno, res trdno zaklenjena, se upa bliže, toda doma ponosno pripoveduje, da je parkeljna »potipal«, njegov jezik je žgal kot ogenj. Končno, saj je bila samo šipa vmes in tako steklo se pač v spominu tako lahko stali.

In tokrat bo zopet prišel Miklavž, da, in Bibi me je tako milo prosil, naj vendar sedim pri njem in Dorle tudi. Nikoli se ne ve, kako in kaj! Sicer je znal svoj rek natančno na pamet in dnevno ga je ponavljal, celó njegovi svinčeni vojaki so se ga morali naučiti, toda, da toda, kot rečeno, kako se naj ve, česa se lahko Miklavž nenadoma domisli. Hans ni imel strahu, ali vsaj delal se je tako, »vedel« je, da je vse sleparstvo in preudarjal je, naj me mar »pouči« (ali naj dopusti, da v nevednosti zapustim ta svet). Naposled se mi pa le ni zaupal, morda se je zbal za Miklavževa darila.

Miklavžev večer je bil tukaj, toda Miklavž je zbolel... Jaz naj ga nadomestim, menijo stariši. Ker smo imeli doma nekaj, kar je bilo podobno Miklavževemu oblačilu, sem po daljšem oklevanju naposled pritrdil. Domenili smo se, da bodo na omenjeni večer poslali s sanmi na dom po mene. Celó stara mati si je prizadevala, da bi bila moja oprava »častitljiva«. Haljo so oprali, da je bila bela kot sneg in vsa obšita z srebrnimi in zlatimi zvezdami. Veličasten Miklavž naj bom, so dejali, ki se mu neboško pokoljenje bere z obraza. Staro, rdečo jutranjo haljo so predelali v škrlatni plašč, in ga obrobili z hermelinom, ki je sicer že bil razjeden od moljev. Moje turške opanke so bile kot ustvarjene za nebeškega poslanca, kapa pa je bila tako sijajna, da se je tudi kralju Culukafrov ne bi bilo treba sramovati. O bradi, ki je bila kot velikanski vodopad in je segala do kolen, kar molčim. Sam sebi sem v tej preobleki tako ugajal, da sem pri učenju neke kretnje prevrnil veliko ogledalo. Toda, kakor je znano, prinašajo črepinje srečo. Poročne rokavice stare matere so izpopolnile vso krasoto. Za božjo voljo, nebeško knjigo! Kje naj le vzamem nebeško knjigo? Končno sem lepo ovil — »Domačo zdravnico« in jo okrasil z zlatim križem in sedaj sem bil gotov ter sem stal tu v vsej svoji krasoti.

Odpeljal sem se na saneh. Ne vem če so mogli biti otroci še bolj razburjeni kot jaz.

Vse je poteklo po načrtu, izvzemši to, da sem storil prav človeško kretnjo navzgor, ko mi je pri slovesnem vhodu obvisela kapa na podboju. Bibi in Dorle sta sedela z zardelimi lici pri starših na divanu, in vsa solzna sta sveto obljubila, da bosta »vedno« pridna, »vedno« ubogala, »nikdar več« neolikana — »vedno« — »nikdar več«. Hans je stal v kotu in nihal med strahom in radovednostjo. Spregledal je, da tukaj nekaj ni v redu. Kako to, da je stric Franc v zadnjem trenutku obolel? Če ni ta tukaj?! Glas je bil sicer malo drugačen, toda..

»Hans!« Listal sem po svoji knjigi in obstal pri »Porabnost kamiličnega čaja«. »Ti nisi delal svojih nalog! Ostal si v postelji, pa sploh nisi bil bolan, ker so pisali šolsko nalogo! Ti si — bil si...!« V tem trenutku me je doletela usoda. Po Miklavževem prihodu so ostala vrata pomotoma odprta in pes Karo, katerega so po nastopu teme vedno razvezali, je, sluteč nevarnost, vtaknil glavo skozi špranjo. Kar je tukaj videl, je bilo preveč za poštenega psa. Strašno našemljena postava, ki grozi z velikansko palico vsej družini! »Karo, Karo, za božjo voljo!«

Nisem se prav zavedel kako in že sem ležal na tleh čuteč, kako je splahnela moja svetost in častitljivost. Končno mi je uspelo ubraniti

(Nadaljevanje na strani 7)

Tako se je končala Jugoslavija

Spisal Danilo Gregorić Copyright 1943 by Wilhelm Goldmann Verlag in Leipzig **22**

In nato je padla beseda: politika hemisfer. Velika politika, ki kakor nobena prej, računa s prostori in časi. Zapadna hemisfera lahko dela s svojimi političnimi in gospodarskimi nazori in s svojo politično in gospodarsko prakso, kar hoče.

Na naši polobli pa je politična daljnovidnost izoblikovala velik trikot: Berlin—Rim—Tokio. Os v Evropi, Japonska v Vzhodni Aziji, hočeta eno in isto: napraviti red in sodelovanje v vsem velikem prostoru od Atlantskega morja do Pacifika. In k tej hemisferi spada tudi rezervoar kolonialnih surovin: Afrika. Velika Britanija se mora včleniti v to polobio ali se popolnoma usmeriti tja, kamor že spada danes po svoji gospodarski, socialni in politični strukturi, k drugi hemisferi.

Naša polobla pa je celota, ki če je izravnana in gospodarsko samo sebe docela zadovoljujoča, lahko živi tudi zase, če bi to bilo potrebno. Zapadna polobla je navezana na to, da stremi za izmenjavo z celoto, Evropo—Azijo—Afriko, in si sama sebi želi urejenih razmer. To je celó življenska potrebščina za Novi svet. Mi pa, na naši polobli, si zadostujemo samemu sebi.

Kakor da bi ga navdihnile vizije, in z hladnim, ostrim, raztelesujočim razumom, velikega realnega politika je bil Ribbentrop v kratkih potezah orisal bodočnost sveta. Bilo je to predavanje, predavanje o veliki svetovni politiki, ki obsega prostor in čas in ki je tako daleč, tako neznansko daleč od majhnih, neumnih prepirov strank pri nas doma. Kako malenkostni, postavljeni v ta veliki okvir svetovne politike, so se zdeli problemi ki so zaposlili Jugoslavijo že skozi dolga leta.

»...in pozdravite mi Cincar-Markovića. Povejte mu, da bi vas z njim rad pozdravil v Fuschlu«.

Prihodnjega opoldne sem se z belgrajskega letališča peljal naravnost k Cvetkoviću. Podatki moje misije so ga zelo razveselili, in zabeležil si je najvažnejše točke mojega sporočia, da jih je takoj prednašal kraljevemu namestniku.

Pri Cincar-Markoviću, pri katerem sem se takoj nato zglasil, sem zvedel, da je pl. Heeren že bil pri njem. Dobil je tudi že brzojavko, ki sem jo jaz prejšnji večer odposlal nanj preko berlinskega poslaništva, očitno pa se mu ni zdelo potrebno, da bi čakal najprej na moje poročilo, ampak je bil že pred mojim prihodom sprejel pl. Heerena.

Cincar-Marković se je nekaj dni pozneje odpeljal v Fuschl. Jaz se nisem peljal z njim. Uredil si je to nekam nerodno. Najprej mi je rekel, da me bo obvestil, če se bo odpeljal, a mi je potem dal še enkrat sporočiti, da bo to trajalo še nekaj dni, in naenkrat se je zvedelo, da ga ni bilo več. Mene je ta čuden način zabaval. Cincar-Marković bi mi bil lahko mirno povedal, da ne smatra za umestno, da bi se jaz peljal z njim, ker nisem poklicni diplomat, ampak zasebnik. Vzel bi to seveda na znanje, ne da bi se temu upiral, čeprav sem bil vedno mnenja, da je pri diplomatskih obiskih in sestankih tudi važno, kdo prisostvuje poleg glavnih oseb, tako rekoč v predsobi.

Tako so se začela pogajanja med Jugoslavijo in Nemčijo, ki so naposled, po dolgih zavlačevanjih od strani Jugoslavije, dovedla do podpisa pristopa k paktu treh sil .

Jugoslovanski državniki pri Führerju

Minila sta december in januar. Po povratku Cincar-Markovića iz Fuschla je sestavila jugoslovanska vlada noto z odgovorom na predloge, ki jih je bil on prinesel s seboj. V teh časih sem večkrat govoril s Cvetkovićem in dvornim ministrom Antićem, imel sem pa nekajkrat tudi priliko, govoriti s pl. Heerenom o tem vprašanju.

Končno pač to ni bila več moja stvar. Moja misija je bila rešena z obiskom odgovornega jugoslovanskega državnika v Nemčiji. Sedaj naj bi nastopili odgovorna diplomacija in vlada, toda imel sem vtis, da nekaj ni bilo v redu.

Cvetković mi je rekel nekoč, da se poročilo, ki ga je bil Cincar-Marković po svojem povratku iz Fuschla predložil vladi in kraljevemu namestniku, kakor se kaže, ne ujema s pojmovanjem Berlina o vsebini razgovorov, ki jih je imel Cincar-Marković z Ribbentropom v Fuschlu in nato pri sprejemu na Berghofu s Führerjem.

»Ali Cincar-Marković ni točno doumel smisla tega, kar so mu povedali, ali pač ni vsega poročal tukaj«, je menil Cvetković. »To, o čimer je Cincar-Marković poročal kot o nemškem stališču, smo 90 odstotno gladko sprejeli in hkrati izjavili, da smo pripravljeni naklonjeno razpravljati o ostalih 10 odstotkih. In sedaj je prišla nemška nota z odgovorom, iz čegar je razvidno, da dozdevno na nek način govorimo drug mimo drugega. Rad bi imel enkrat priliko, da ugotovim, kje je jedro tega nesporazuma. Kajti končno pač moramo to čim preje razčistiti. Na nemško noto smo pisali vdrugič v Berlin in čakamo sedaj odgovora. Morda se bo potem pojasnila vsa ta zadeva«.

Med tem je angleška agitacija visoko valovala. Na vse mogoče načine z letaki in časopisi, z učenimi predavanji in s propagando prišepetavanja je šla po vsej državi. Vedno ostrejši, vedno besnejši so postajali napadi osebnega značaja na vse tiste, ki so priporočali politiko razuma in odgovornosti pred narodom in njegovo bodočnostjo. V glavni stvari niso podvzeli zoper to ničesar ali pač le zelo malo, razen nekih platoničnih ukrepov.

Prostozidarstvo v vladi in izven nje je delalo s polno paro. Povsod na vse kraje so znali bratje lož postaviti svoje ljudi. Radijska družba je bila podržavljena, hitro je Konstantinović pripravil zanjo upravni odbor, ki je obstajal izključno iz prostozidarjev. Pri ministrskem predsedništvu pa je bil ustanovljen najvišji gospodarski odbor. Njegov poslovodja je bil seveda tudi prostozidar.

Povsod, kjer so le mogli, so bili prostozidarji v ofenzivi. Velika Britanija je bila vohala nevarnost, opazila, da se nekaj dogaja, morda celó vedela, kaj se dogaja, in se lotila zadeve z vsemi sredstvi. Vedno težji je postajal boj. Vedno besnejši so bili napadi. In tudi sovjetsko poslaništvo je postalo vedno bolj aktivno v svojem stremljenju, vplivati na tisk, ulico, generale in politiko v panslavistično — protinemškem smislu.

In k vsemu temu je prišla potem še bojazen, da so pogajanja z Nemčijo obtičala, da je dejansko že započeta akcija šla po vodi. Govoril sem po nalogu Cvetkovića s Heerenom in zvedel od njega, da se na nemški strani čudijo vedenju Jugoslavije, ki se kljub razgovorom ni spremenilo, vsaj ne v mnogih manifestacijah dnevnega političnega življenja.

»Napravili smo napako«, je menil Cvetković nekoč sredi januarja. »Bolje bi bilo, da sem se osebno sestal v Berlinu ali kje drugje s nemškimi državniki«.

Položaj okrog Jugoslavije se je zaostril

»Mislim, da so pač tudi na nemški strani pripravljeni spraviti položaj, ki je obtičal, z njegove mrtve točke«, sem odgovoril.

»Sicer bi se rad sestal z nemškim zunanjim ministrom, seveda pa ne morem povabiti samega sebe. Če bi bil povabljen, bi se takoj peljal v Nemčijo«.

V tem času mi ni bilo mogoče oditi iz Belgrada. Zato sem poslal v Berlin kratko pismo, v katerem sem sporočil dejanski stan. In nekaj dni pozneje je prišel odgovor telefonično.

»Ali mislite, da bi gospod, o katerem ste mi pisali sprejel povabilo?« je vprašal Schmidt.

»Seveda, on čaka na povabilo in pride takoj«.

»Dobro. Pridite najprej vi sem gori, da se bomo tukaj pogovorili o stvari«.

Šel sem k Cvetkoviću.

»Prav razveseljivo vest mi tu prinašate. Peljite se tja gori ali pa takoj odletite. Telefonirajte mi takoj vse; ko bo ustanovljen datum obiska me obvestite, in počakajte name v Nemčiji«.

Tako sem prihodnjega dne poletel v Berlin. Šlo je sedaj za to, da se razjasni položaj, da se obstoječi nesporazum spravi iz sveta. Jugoslovanska nota z odgovorom se je držala točno poročila Cincar-Markovića. V Berlinu sem pa zvedel, da je bilo glavno vprašanje pri obisku Jugoslovana v Nemčiji stališče Jugoslavije glede pakta treh sil. To so mi povedali tudi čisto jasno. Jugoslovanska nota z odgovorom pa je šla okrog tega jedra, kakor da bi se hotela namenoma izogniti, da bi k temu zavzela svoje stališče.

To je bilo nerazumljivo. V takih časih v resnici niso mogli zbijati šal s kabinetno politiko, ampak so morali prosto in odkrito preudariti velike probleme in k temu tudi zavzeti jasno stališče, če ne pozitivno, pa negativno. Ali bi pa morali napraviti utemeljen protipredlog. Za mene je bilo izven dvoma, da zahteva Nemčija od Jugoslavije v prvi vrsti lojalnost in nedvoumno vedenje, jasnost in iskrenost. Kako bi se to formalno izražalo, ali s pristopom Jugoslavije k paktu treh sil, ali pa s kakšno drugo ustrezno rešitvijo — to je bila stvar diplomacije, stvar Cincar-Markovića.

»Morda bi bil takojšnji pristop Jugoslavije k paktu treh sil preveč nepopularen v državi«, sem rekel mojemu prijatelju. »Toda če bi široke mase videle korist, ki jo ima iz tega država, bi zavzele pozitivno stališče do pakta. Ta korist bi se morala časovno zlagati s paktom.

Zadržal sem za sebe opazko, da so bili kraljev namestnik in njegovi sotrudniki sedaj že dva meseca natančno poučeni o vsem in da bi se končno že morali odločiti. Če za pakt, potem je bilo neizbežno potrebno, energično zajeziti nasprotno propagando iz britansko-ameriških in sovjetskih virov in hkrati začeti z intenzivnejšo propagando za pakt. Če pakta niso hoteli, bi morali obvestiti Berlin, in sicer v obliki ustreznega protipredloga ,ki bi prinašal potrebno sigurnost glede iskrenega stališča Jugoslavije in jo tudi izražal.

Hotel sem ostati lojalen proti svoji državi in njeni vladi in nisem rekel o tem ničesar.

Zopet sem sedel pl. Ribbentropu nasproti. Zopet sem bil pod vplivom njegove močne osebnosti.

Poudaril je, da so pri obisku jugoslovanskega zunanjega ministra temu jasno povedali, kako presoja Nemčija vprašanje Jugovzhoda in Jugoslavije. Na žalost pa se v času od novembra do zdaj ni nič zgodilo od jugoslovanske strani, da se razjasni položaj in razčistijo nerešena vprašanja. Jugoslavija bi se morala zdaj vendar odločiti, ali in kako se hoče udeležiti nove ureditve Evrope in sodelovati pri njej.

»Bilo bi dobro, če bi imeli priložnost govoriti tudi s Cvetkovićem« sem odgovoril, »kajti končno je on tisti mož, ki vodi neposredno notranjo politiko in odgovarja za vso politiko. Tudi bi mogel govoriti z večjo politično avtoriteto kot Cincar-Marković, ki je bolj diplomat kakor politik«.

Pl. Ribentrop mi je pritrdil. Minister mi je pripovedoval, da je govoril z Ducejem in grofom Cianom o snovi Jugoslavija in z njima temeljito razpravljal o vseh vprašanjih, ki zanimajo Belgrad. Uspeh teh razlogov je tako ugoden, kakor si ga Belgrad sploh more želeti. Med Nemčijo in Italijo obstoja kakor vedno popolen sporazum v teh vprašanjih.

S tem uspehom svojega pogovora sem bil lahko več kot zadovoljen. Pl. Ribbentrop je hotel še enkrat razpravljati o še nerešenih vprašanjih z jugoslovanskimi državniki. Hotel je z njimi pretresati ves kompleks.

»Koncem tedna bom zopet v Fuschlu. Vprašajte oba gospoda, če bi lahko tudi prišla ob koncu tedna, torej v treh dneh v Fuschl, in me potem obvestite. Če ne, naj pa gospoda naznanita rok, kedaj sta najprej na razpolago, da ju potem uradno povabim po nemškem poslaniku v Belgradu«.

Še istega dne sem telefoniral v Belgrad in prihodnje jutro so me pozvali k telefonu ter mi sporočili, da ni mogoče tako hitro se odpeljati, in da naj vendar pridem v Belgrad, da poročam.

Visoko nad gorami in dolinami je brnel stroj. Bil je jasen zimski dan. Premišljeval sem še enkrat o vsem poteku. Od novembra preteklega leta naprej.

Pri prvem obisku v Berlinu, pred dvema mesecema je bil položaj vendar tak, da bi se lahko napravile etape, če bi se hitro lotili stvari. Nemška politika je odkrita in ne napravi nobenih zvijanj. Cincar-Marković bi bil vendar že takrat lahko prišel s konkretnimi predlogi s svoje strani, namesto da je samo sprejemal predloge, in lahko bi bili imeli že v novembru ali decembru pogodbo z Nemčijo, ki bi nudila Nemčiji varnost, da se ji ni treba bati nobenega presenečenja od strani Jugoslavije, in ki bi zagotovil Jugoslaviji vse, prinaša intimno razmerje z veliko sosedo Nemčijo. Takrat je pomanjkanje vsake inciative na jugoslovanski strani zavleklo in odložilo stvar.

Med tem se je veliko spremenilo. Angleži so se bili izkrcali v Grčiji. Sofija je stala neposredno pred pristopom k paktu treh si. Govorili so, da bodo vkorakale nemške čete v Bolgarijo. Stvari niso bile več takšne, kakršne so bile v novembru. Okrog Jugoslavije se je bil položaj zaostril, in v Jugoslaviji je bila delovala protinemška propaganda z vsemi neizčrpnimi sredstvi skozi cela dva meseca.

Če pristop k paktu treh sil v novembru za Jugoslavijo brez priprave ni bil lahko mogoč, bi bili vendar z jugoslovanske strani lahko odkrito obrazložili položaj Berlinu, kakor sem to bil jaz storil, in našla bi se bila vmesna rešitev. Kje bi bila Jugoslavija danes, če ne bi bila pustila preteči toliko časa?

(Dalje prihodnjič)

(Nadaljevanje s 6. strani)

se psa; pobegnil je, za sabo pa je vlekel nebeško brado.

»Stric Franc, to je stric Franc!« je kričal Hans, ki se je čutil gospodarja položaja. Pošiljal sem svetega Miklavža v sedma nebesa, pobral knjigo, katero je škrat v naglici odprl na strašno neprimerni strani, pograbil mojo kapo, ki je bila sedaj videti kot kaka poteptana vreča za moko in izginil brez besede v kuhinjo...

To je bil žalosten konec.

Uspelo mi je, dopovedati Bibiju, da nisem bil jaz sveti Miklavž, Dorle je spoznala resnico, Hans pa je praznoval maščevalno zmagoslavje. Njemu naj še kdo kaj natveze!

Na vsak način se pa od takrat odločno upiram, da bi še kedaj prevzel vlogo svetega Miklavža.

Dr. F. J. Lukas — Ausschneiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

233. STUNDE

»Sollen«, »können«, »dürfen«, »wollen«, »mögen« und »müssen« in verschiedener Bedeutung — Različen pomen glagolov

1.	Du sollst nicht immer schlafen!	Ne smeš vedno spati!
2.	Du sollst fleißig arbeiten!	Pridno delaj!
3.	Sagen Sie ihm, er soll (er möchte) heute noch abreisen!	Recite mu, da naj še danes odpotuje.
4.	Man sagt, er soll heute noch abreisen.	Govori se (pravijo), da bo še danes odpotoval.
5.	Der Schneider fragt: Wann soll der Anzug fertig sein?	Krojač vpraša: kdaj naj zgotovi obleko?
6.	Was soll ich Ihnen darauf erwidern?	Kaj naj vam na to odgovorim?
7.	Ich weiß nicht, welche Krawatte ich wählen soll.	Ne vem, katero kravato naj izberem.
8.	Ich wußte nicht, wohin ich gehen sollte.	Nisem vedel, kam naj grem.
9.	Sagen Sie dem Herrn, daß er kommen soll (möge).	Recite gospodu, da lahko pride.
10.	Wer sollte so etwas denken?	Kdo bi si mislil kaj takega?
11.	Sollte er wirklich so faul sein?	Ali je res tako len?
12.	Wer wollte so etwas abstreiten?	Kdo bi to zanikal?
13.	Ich mag heute nicht arbeiten.	Danes nočem delati.
14.	Ich möchte gerne einmal sehen, ob —	Rad bi pogledal če...
15.	Möchten Sie mir nicht sagen...	Ali mi ne bi hoteli povedati...
16.	Ich will das lieber nicht behaupten.	Tega raje ne trdim.
17.	Es dürfte bald regnen.	Menda bo kmalu deževalo.
18.	Dürfte ich Sie um Feuer bitten?	Prosim dajte mi ognja.
19.	Er dürfte schon älter sein.	Bo že starejši.
20.	Wie alt mag (kann) er sein?	Koliko je neki star?
21.	Mögest Du mehr Glück haben als ich!	Želim ti več sreče kot jo imam jaz!
22.	Dieser Herr kann gut deutsch.	Ta gospod zna dobro nemško.
23.	Wer kann sagen, wie das enden wird?	Kdo more reči, kako se bo to končalo?

Kurz aber gut.

»Jede Sache in der Welt hat ihre schöne Seite«, sagte ein Gefangenenwärter, einen armen Teufel tröstend, der schon lange eingespert war. »Mag sein«, erwiderte dieser, »aber die schöne Seite des Gefängnisses ist nicht inwendig.«

Ein Prediger hatte über das Thema »Alles, was Gott machte, ist gut« gepredigt. Unter den Zuhörern befand sich auch ein Buckliger. Dieser sagte beim Herausgehen zum Geistlichen: »Aber betrachten Sie nur meine Gestalt; ich bin doch nicht gut gemacht«. — »Freund, für einen Buckligen bist Du recht gut gemacht«, versetzte schlagfertig der Geistliche. —

1. Seite, die — stran, plat, bok
2. Gefangenenwärter, der — jetniški paznik
3. trösten — tolažiti
4. eingesperrt sein — biti zaprt
5. Gefängnis — zapor, ječa, kaznilnica
6. inwendig — notranji
7. Prediger, der — pridigar
8. über ein Thema predigen — pridigati o nekem predmetu (snovi)
9. Bucklige, der — grbavec
10. beim Herausgehen — pri odhodu
11. Geistliche, der — duhovnik
12. Gestalt, die — postava
13. versetzen (erwidern) — odgovoriti odvrniti
14. schlagfertig — odrezav, pripravljen na odgovor

Po svetu

V osrednji švedski pokrajini Bergshagen smatra tamošnje podeželsko prebivalstvo neko vrsto črvov za vremenske preroke. Nekako štiri do pet cm dolgi črv je bel in počez po hrbtu se vleče črna streha. Sredi oktobra začne črv menjavati barvo. Če bo prihajajoča zima huda, dobi sivočrno barvo, če bo pa mila, nastanejo samo črni madeži na belem telescu črva ,kot je to bilo na primer lansko jesen. V tej jeseni so videli, da imajo črvi samo en črn madež na hrbtu, in se torej z ozirom na kmečko vero lahko sklepa na posebno milo zimo.

Iz pariških vesti posnemamo, da bo v Franciji odpravljena giljotina. Na smrt obsojeni bodo v bodoče ustreljeni. Kot vzrok se navaja, da bo giljotina odpravljena radi težavnega prevoza.

Žensko policijo bodo sedaj nastavili v Marseillu. Uradnice bodo nastavljene za tržni in cestni obhod. Razen tega so določene za varstvo mater in otrok. Članice policije bodo dobile modre uniforme z baskovskimi čepicami.

Največja iz lesa zgrajena ladja portugalske trgovske mornarice »Marianela« je bila spuščena v morje. »Marianela« lahko prevaža 1000 tonski tovor, dolga je 53 m in je določena za dolge proge.

Operacije proti Gilbertovim otokom v srednjem Tihem Oceanu pomenijo za severnoameriško vojno mornarico eno izmed najtežjih nalog, je izjavil admiral Nimitz v torek zvečer, ko se je vrnil v svoj glavni stan v Pearl Harbouru. Bojna dejanja na otoku Taravi so zahtevala doslej od Severnoamerikancev najtežje žrtve ljudi in materiala ter ladij.

Po uradnih cenitvah človeških zgub pri potresu v Anatoliji je narasla medtem število mrtvih na 4000 in število ranjenih na 3000. Uradno poudarjajo, da spričo težavnih zvez prijave zgub še niso zaključene. Notranji minister se je tudi podal v osrednje potresne

AMTLICHE BEKANNTMACHUNGEN

Anordnung

über die Ablieferungspflicht von Speisekartoffeln.

Gemäß §§ 2 und 3 der Verordnung über die öffentliche Bewirtschaftung landwirtschaftlicher Erzeugnisse vom 27. August 1939 (RGBl. I. S. 1521) ordne ich hiermit zur Sicherstellung der Versorgung mit Speisekartoffeln für den Reichsgau Kärnten und die besetzten Gebiete Kärntens und Krains folgendes an:

1. Alle Kartoffelanbauer sind verpflichtet, jene Mengen von Speisekartoffeln, welche anläßlich der letzten Hofbegehung als lieferbar bezeichnet wurden oder anläßlich einer noch stattfindenden Überprüfung als für die Ablieferung in Frage kommend bezeichnet werden, unverzüglich abzuliefern.

2. Dieser Ablieferungspflicht unterliegen auch alle jene Kartoffelerzeuger, die ihre Umlage aus der Ernte 1943 bereits erfüllt haben.

3. Einkellerungsscheine von Normalverbrauchern dürfen im Rahmen der Kartoffelablieferungspflicht nur noch bis einschließlich 10. Dezember 1943 beliefert werden. Einkellerungsscheine, welche bis zu diesem Termin seitens der Kartoffelerzeuger nicht beliefert sind, dürfen nicht mehr beliefert werden.

4. Ebenso dürfen ab dem gleichen Zeitpunkt seitens der Kartoffelverteiler keine Einkellerungsscheine mehr beliefert werden. Die Inhaber des Kartoffelbezugsausweises, welche bis zu diesem Zeitpunkt nicht eingekellert haben, sind ausnahmslos auf den laufenden Bezug von Speisekartoffeln angewiesen und haben ihre Bestellscheine bei einem Kleinverteiler zum Zweck der laufenden Kartoffelbelieferung abzugeben.

5. Großverbraucher, welche sich auf Grund des bis zum 14. November 1943 in Geltung gewesenen Höchstverbrauchssatzes und über einen Zeitraum von mehr als 3 Zuteilungsperioden mit Speisekartoffeln eingedeckt haben, sind verpflichtet, auf Anordnung des zuständigen Ernährungsamtes eine entsprechende Menge an Speisekartoffeln an eine vom Ernährungsamt zu bestimmende Stelle abzugeben.

6. Zuwiderhandlungen gegen diese Anordnungen können nach den geltenden Bestimmungen bestraft werden.

7. Diese Anordnung tritt mit sofortiger Wirkung in Kraft.

Klagenfurt, den 3. Dezember 1943.

Der Leiter des Landesernährungsamtes Kärnten und Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft beim Chef der Zivilverwaltung in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains:

In Vertretung: Kaufmann.

Kaufhaus HERBST Klagenfurt
Kinderbetten

Kreissparkasse Krainburg in Krainburg
Genehmigte Devisen-Bank
mit Hauptzweigstellen Laak a. d. Zaier u. St. Veit a. d. Save
Zeichnungsstelle der öffentl. Bausparkasse für die Ostmark
Girokonti
Reichsbanknebenstelle Krainburg Nr. 4041/5720
Girozentrale der Ostmärkischen Sparkassen, Wien Nr. 10/720
Kärntnerische Sparkasse Klagenfurt
Postsparkassenkonto Wien Nr. 62.285
Fernruf 149

Zahvala

Ob prerani smrti mojega soproga in ljubljenega očeta, gospoda

Antona Stefeta

smo prejeli toliko izrazov sožalja, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Zato se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Iskrena hvala tudi vsem darovalcem vencev in vsem, ki so našega rajnkega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Krainburg, v decembru 1943.

Žalujoča rodbina Stefe

Mali oglasi

Služba dobi

Prikrojevalca za čevljarsko obrt, sprejmem. Vsa oskrba v hiši. Naslov pri K. B. Krainburg. 1484-1

Boljše posestvo na deželi, brez otrok, sprejme dve kmetski dekli in hlapca. Ponudbe na K. B. Krainburg pod „Dobro ravnanje" 1449-1

Več prešivalk (štepario), sprejmemo, damo delo tudi na dom. Schuhfabrik Obereder, Krainburg, Veldeserstraße 41. 1439-1

Pletiljo in vajenko z dovršenim službenim letom sprejme Strickerei Pretnar Neumarktl. Oskrba v hiši. 5796-1

Sprejmem 14 do 15 letnega, krepkega učenca za kovaško in podkovsko obrt. Vsa oskrba v hiši. Prednost imajo kmečki fantje. Peter Gregorsch, Schmiedmeister Duplitza 11, bei Stein. 5784-1

Prodam

Dobrega lovskega psa — jazbečarja — braka, ugodno prodam. Star tri leta. Laufen, št. 16, Oberkrain. 1481-6

Prodam vola, dve leti in tri mesece starega, težkega 400 kg. Informacije daje K. B. Krainburg pod „Jako lep" 1448-6

Prodam dobro ohranjen gepelj za RM 200.— Gregor Pauschitsch, Kronau 177, Oberkrain. 5789-6

„Prodam 4 konjske komate, 9 uzd, 2 rukrema, 1 vajeti, 1 pas kraguljčkov, 2 štrangen-jermena, 1 laufzam, 5 fijakerskih svetiljk, 1 kompletno sedlo, 1 kompletni enovprežni voz, 1 fijakerske sanke, pasmojke, 1 milo — vse v vozne sani na krdobrem stanju. Naslov v „Karavanken Bote" pod št. 5699-6

Prodam dve krasni pokrajinski sliki, umetniško delo na platnu za 170 in 200.— RM. Naslov pri K. B. Krainburg pod 5786-6

Kupim

Kupim pisalno mizo (Schreibtisch), dobro ohranjeno. — Ponudbe na K. B. Krainburg. 1465-7

Zimski plašč (mantelj) za deklico do 16 let staro kupim. Pergar Apolonija, Krankerweg 1, Krainburg. 5731-7

Šivalni stroj nov ali malo rabljen kupim ali ugodno zamenjam. Ponudbe na K. B. Krainburg pod 5782-7

Kupim pisalni stroj, tri ali 4-tonsko harmoniko, gramofon, fotopovečevalnik, fotoaparat 6×9 ali 10×15 z boljšo optiko — ali zamenjam za fotoaparat 9×12, 4.5 compur z nekaj fotografičnimi potrebščinami, violino, ali žepno uro. Ponudbe na K. B. Krainburg pod „Zelo ugodno" 1466-7.

Sedlarski šivalni stroj za vsa dela, dobro ohranjen, kupim. — Barth. Kokol, Sattlermeister, Tupalitsch 39. 1482-7

Kupim nov, ali dobro ohranjen ženski šivalni stroj. Ponudbe na K. B., Krainburg pod „Ugodnost" 1462-7

Išče se za nakup nekaj vagonov smrekovega, jelkovega, borovega lesa, 19, 24 in 26 mm, 8 do 17 cm, pararelno ali konično, iz žage ali trgovine v vseh kakovostnih razredih. Visoka stopnja nujnosti. Ponudbe na Hans Traninger, Holzgroßhandel, Klagenfurt, Völkermarkter Straße, Bahnübersetzung. 1083-7

Menjam

Zamenjam žensko kolo za ženski šivalni stroj. Razliko doplačam. Ponudbe na K. B. Krainburg pod številko 1478-15.

Zamenjam dvostanovanjsko 6 sobno vilo v Krainburgu za manjše posestvo ali večji kompleks rodovitne zemlje v Kärntnu. Sitar Josef, Krainburg, Gummiwerke. 1486-15

Manjšega konja zamenjam za mlado kravo, eventuelno ga prodam. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1500-15

Zamenjam gepelj in slamoreznico kompletno z transmisijo za kobilo dve do 5 let staro. Razlika se po dogovoru izravna. Kupim tudi čistilnik za žito. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1499-15

Skoro novo kromatično harmoniko na 24 basov zamenjam za dobro ohranjen ženski šivalni stroj. Izmena se izvrši po dogovoru. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1497-15

Zamenjam dober, nov radio (Volksempfänger) za foto „Kleinbild" ali pisalni stroj. Ponudbe na upravo Krainburg pod 5797-15

Zamenjam 8 mesecev brejo kravo, mlekarico za klavno živino. Naslov pri K. B. Krainburg 5785-15

Zamenjam dobro moško ali žensko kolo za pisalni stroj. Dopise na K. Bote, Krainburg pod „Pisalni stroj" 32. 1468-15.

Dam zelo dobro ohranjeno klavirsko harmoniko z 80 basi (dva registra) za dobro ohranjeno kromatično harmoniko z gumbi (80 ali 120 basov) ali pa prvovrstno 3 krat glašeno diatonično harmoniko proti doplačilu. Anton Planko, Klagenfurt, Siebenhügel-Straße 40. 1515-15

Brejo kravo, tik pred teletom, prodam ali zamenjam za krmo ali voz zapravljivček — po dogovoru. Krava je dobra mlekarica. Johann Babnik, Oberdorf 12 bei Ratendorf, (Rateče) Laak/Z. 1487-15

Dopisi

Katera mlada gospodična, muzikantinja in športistinja bi hotela nemško dopisovati z 28 letnim vitkim gospodom? Le dopise s sliko pod „kleine Melodie" na K. B. Krainburg. 5799-20

Ženitve

23 letni mladenič, v ljubezni neizkušen, želi dopisovati z dekletom do 23 let, ki bi ga hotelo zvesto spremljati na poti življenja. Poznejša ženitev z dobrim dekletom sigurna. Le resne dopise s sliko, ki se na željo vrne, poslati na K. B. Krainburg, pod „Ljubljeno dekle". 1474-21

Mladenič, 29 let, želi spoznati dekle, staro 19 do 25 let, v svrho poznejše ženitve. Cenjene dopise s sliko na K. B. Krainburg pod „Johann" 1458-21

Mlad, 25 let star, v ljubezni neizkušen mladenič, s gotovino 5000 RM, želi spoznati gospodično cca 20 let radi poznejše ženitve. Dopise s sliko na K. B. Krainburg v prvi vrsti od deklet iz Poljanske doline pod „Lojze". 1459-21

Delavec v večjem industrijskem kraju, z lastnim domom, star 37 let, zdrav, srednje postave, želi poročiti primerno dekle z dežele, čiste preteklosti, treznega mišljenja in z znanjem šivanja. Resne ponudbe na K. B. Krainburg pod značko „Osamljen" št. 1461-21.

Preprosto dekle, srednjih let, visoke postave, želi resnega znanja v svrho poznejše ženitve s sebi primernim fantom ali vdovcem brez otrok. Slika, ki se na željo vrne, zaželena. Cenjene ponudbe poslati na K. B. Klagenfurt pod šifro „V tujini osamljena" št. 5695-21

30 letni državni nameščenec, resen in pameten, želi znanja z boljšo gospodično, staro do 28 let v svrho ev. ženitve. Le resne dopise na K. B. Krainburg pod „Snežinka". 1488-21

Zelo mlada simpatična vdova z lastnim domom, želi spoznati gospoda, dobrega, čutečega srca v svrho poznejše ženitve. Cenj. dopise pod „Iš čem tolažbe". 1492-21

Fant, srednje postave in let v dobri službi, želi spoznati gospodično do 30 let, ki je preprosta, in dobrosrčna. Prednost imajo Korošice. Ženitev z resnim dekletom ni izključena. Le resne ponudbe s sliko, ki se na željo vrne poslati na K. B. Krainburg „Želim sreče". 5795-21

Izgubljeno

V ponedeljek, 6. decembra je bila vzeta iz oddelka vlaka v Krainburg velika rjava aktovka. Vsebina: perilo in različni ključi. Odda naj se proti nagradi pri K. B. Krainburg 2010-22

V petek dne 26. nov. sem v Krainburgu v bližini farne cerve izgubila denarnico z cca RM 75.- gotovine. Najditelja prosim, da denar proti nagradi vrne na K. B. Krainburg pod 1495-22 ker sem sirota.

Dne 23. XI. sem v vlaku Krainburg Tersain izgubil listnico z raznimi dokumenti. Ker isti za najditelja nimajo vrednosti, za mene pa so velikega pomena, prosim, da se mi vrnejo na naslov, ki je na njih, proti primerni nagradi. 5787-22

Dne 23. XI. sem na poti od Poljan do Laak/Z. izgubila rjavo aktovko v kateri je bilo več vrednostnih papirjev in jestvin. Pošten najditelj naj vrne vse proti primerni nagradi na Maria Ferlan, Oberdorf 38, über Laak/Z. 5793-22

Na cesti od hotela Evropa do Neue Heimat, Am Hang v Krainburgu izgubljena usnjena rokavica naj se odda proti nagradi pri K. B. Krainburg. 5790-22

Dne 1. dec. sem v Krainburgu izgubila črno ročno torbico z Kennkarto, živilskimi kartami, karte za obleko, dva zlata prstana in druge stvari, glaseče se na ime: Kalan Johanna, Josef, Johanna iz Orehka. Najditelja prosim, da najdene stvari proti nagradi vrne. Trgovce pa opozarjam pred prevzemom brez os. legitimacije. 5783-22

Razno

Javna zahvala! Gospodu in gospej Wedlin, trgovcema v Domschalach izrekam tem potom prisrčno zahvalo zato, ker sta me z vrnitvijo izgubljenih predmetov obvarovala hudega udarca, ki bi me sicer zadel. Emma Haim. 5798-23

Dne 30. nov. mi je bilo v Krainburgu iz veže Dr. Panzeta ukradeno rdečkasto moško kolo znamke „Mifa" z novo črno dinamo. Izsleditelju ali onemu, ki mi kolo vrne plačam nagrado 100.— RM. Oddati pri Gregoritsch, Felsendorf 17, bei Krainburg. 1498-23

30. nov. je bilo v Krainburgu pred Arbeitsamtom ukradeno zelo dobro ohranjeno rdeče športno kolo znamke „Mifa" Kdor kaj ve o njem ali ga izsledi, naj javi proti dobri nagradi na K. B. Krainburg. 1496-23

Tehnik prevzame kot postransko zaposlitev razna tehnična risanja in prerisovanja. Naslov v upravi. 1494-23

Opažena oseba, ki mi je 25. XI. 1943 vzela ženski temnorjav dežnik v vlaku na progi Aßling — Krainburg se poziva, da ga takoj vrne v trgovini Treven Jauerburg. 5794-23

„Filatelisti! Iščemo zbiralce znamk za medsebojno zamenjavo. Istotam nakup in prodaja znamk. Prijave na: P. Malgai Post Sachsenfeld bei Cilli Stmk" 5700-23

Čevlje, damske in moške (Straßenschuhe) na Bezugschein I. izdeluje po meri Maria Peklenik, Krainburg, Bergstraße 15. 1404-23

Knjigovodstvo v abonmaju poštni predal 11 Laak a. d. Zaier. 5664-23

Za odgovore na oglase je potrebna vedno priložiti znamko za odgovor, ker romajo vprašanja, kjer ni plačan odgovor, v koš. Karaw. Bote.

SENF
Fabrik C. Wenger, Klagenfurt
ESSIG
Fabrik C. Wenger, Klagenfurt
KAFFEE ERSATZ
Fabrik C. Wenger, Klagenfurt
Leset den „Karawanken Bote"!

Die stärkenden
Magen- und Verdauungstropfen
„Ledauflifar"
wieder erhältlich!
„Schubert"-Apotheke
Wien XII.
Gierstergasse 5

Sporočamo žalostno vest, da je naša ljubljena soproga, sestra in teta gospa

Maria Prelnar

posestnica

dne 1. decembra 1943. mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice je bil v petek, dne 3. dec. 1943. dopoldne na farno pokopališče v Birkendorf.

Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

Birkendorf, 4. XII. 1943.

Žalujoči:
Alois, soprog
otroci in ostalo sorodstvo.

Naš predragi in predobri oče, gospod

Lavtižar Josip

trgovec, gostilničar, pek. mojster bivši dolgoletni župan občine Kronau, imetnik visokih odlikovanj,

nas je v 62. letu nenadoma zapustil.

V njegovih delih in dobrotah pa mu bo ostal večen spomin.

Kronau, 4. XII. 1943.

Za vse Lavtižarjeve: Lavtižar Josip, ml.

Den deutschen Siegeswillen bricht kein Agitationsbluff

Eine bedeutungsvolle Rede des Reichspressechefs Dr. Dietrich auf einer Kriegsarbeitstagung der deutschen Presse

Berlin, 7. Dezember. Auf einer Kriegsarbeitstagung der deutschen Presse, auf der die führenden Persönlichkeiten des deutschen Journalismus anwesend waren, hielt Reichspressechef Doktor Dietrich eine Rede über den Nervenkrieg unserer Gegner, den Zukunftsweg Europas und die sozialen Bedingungen einer künftigen Ordnung. Der Reichspressechef führte u. a. aus:

Wenn wir die Systematik des Nervenkrieges, den unsere Feinde zurzeit mit agitatorischer Großoffensive entfesselt haben, einer genauen Betrachtung unterziehen, dann erkennen wir, daß sie sich immer wieder ganz bestimmter Methoden bedient, die sich wie eine Generaldirektive überall in der Strategie ihrer Propaganda verfolgen lassen.

Sie bluffen skrupellos unter Einsatz größter Mittel, wobei sie sogar Reisen um die halbe Erde machen, um ihre propagandistischen Tricks in das Gewand ernsthafter politischer Vorgänge zu hüllen und sich selbst zu täuschen. Die eine ihrer immer wieder angewandten Methoden ist die: sie unterstellen beispielsweise das, was wir als militärische notwendige Maßnahmen mitten im Krieg zu tun gezwungen sind, dem, was wir nach Abschluß dieses Krieges im Frieden zu tun beabsichtigen. Sie sagen: „Seht dort die Deutschen, sie unterjochen die Völker Europas. Sie zwingen sie unter ihren Stiefelabsatz und vergewaltigen sie. Wir aber werden euch unterdrückten Völkern die Freiheit bringen."

Sie unterschieben falsche Voraussetzungen. Damit fälschen sie unsere Ideen und belügen die Welt über unsere Pläne. Man könnte ihre Methode in Parallele mit dem Übel der „Demagogie" die „Plutomagie" nennen. Sie sind nunmehr von der Volksverhetzung zur Völkerverhetzung übergegangen.

Demgegenüber ist es unsere Pflicht, immer wieder diese Fälschungen aufzudecken, das Bild der Wirklichkeit freizulegen und die bestimmenden Kräfte und die großen unverrückbaren Grundlinien, auf denen sich die gegenwärtige Weltauseinandersetzung vollzieht, aufzuzeigen.

Strategie des Bluffs

Die Taktik dieses ganz groß angelegten Propagandafeldzuges besteht darin, jetzt mitten im Krieg unaufhörlich von ihren Friedensplänen zu reden, um der leichtgläubigen Welt und den Neutralen die Meinung zu suggerieren, der Krieg sei für sie schon so gut wie gewonnen.

Mit der Atlantik-Charta und den „vier Freiheiten" Roosevelts begann dieser großangelegte Bluff.

Heute nimmt schon kein Mensch mehr ernst, was noch vor Monaten das Evangelium von Millionen leichtgläubiger Idealisten war. Die Moskauer Konferenz mit ihrem Geschwafel von „kollektiver Sicherheit" und der gleichzeitigen praktischen Auslieferung der kleinen Nationen an den Bolschewismus brachte einen ersten Höhepunkt dieser phrasenhaften Agitation. Man bezeichnete diese Konferenz großprahlerisch als einen „Wendepunkt des Krieges".

Tatsächlich aber diente dieser Schwall von Redensarten nur dazu, ihr wirkliches Ergebnis, nämlich den Verrat der kleinen Staaten, dahinter zu verbergen.

Der Bluff von Teheran ist vollends eine propagandistische Aktion, hinter der nichts steckt als der Wunsch, das deutsche Volk und mit ihm die Völker Europas durch Versprechungen und Drohungen in einen politischen Trancezustand zu versetzen, in dem diese selbst sich ihren Gegnern ans Messer liefern sollen. Aber dieser lächerliche Plan von Teheran wird eine ausgesprochene propagandistische Blamage werden.

Wenn wir uns ernsthaft die Frage vorlegen, wie sieht denn die neue Weltordnung unserer Gegner eigentlich aus? dann bemühen wir uns zunächst vergebens, etwas Greifbares hinter ihrer plumpen Agitation zu fassen.

Wie der Feindfrieden aussieht!

Wir finden nichts, aber auch gar nichts als eitle Worte und leere Versprechungen. Wenn wir aber auf der Grundlage praktischer Erfahrungen alle Möglichkeiten der Entwicklung untersuchen, die die Konzeptionen unserer Gegner der Zukunft der Menschheit eröffnen, dann tut sich vor unseren Augen ein Abgrund auf. Wir erkennen, daß sich hinter ihren Redensarten in Wirklichkeit eine furchtbare Ideen- und Ausweglosigkeit verbirgt und daß sowohl der „demokratisch" — sprich plutokratisch-kapitalistische Weg — wie die bolschewistisch-klassenkämpferische Straße die Menschheit in Elend und Verzweiflung führen. Hinter beiden erhebt sich in apokalyptischer Grauenhaftigkeit das Chaos.

Solange der Moloch des Krieges die gewaltige Produktion verschlingt, ist es für die Kapitalisten in den Vereinigten Staaten und im britischen Empire billig, den arbeitenden Menschen, um sie zum Kampf für kapitalistische Interessen zu ermutigen, ein Friedensbild überschäumender Prosperität und das gesegnete Jahrhundert der Massen vorzugaukeln.

Wenn aber dieser Friede „ausbricht", dann werden sie nur noch soviel produzieren, als die Arbeiter mit ihren Hungerlöhnen kaufen können. Dann werden sie im Zeichen der Absatzkrise die Produktion drosseln, um die Preise zu treiben, ihren Kaffee wieder auf die Straße werfen und die, die für sie kämpften, wieder dem Elend überantworten.

Kann man das, was ich Ihnen als den Todeskeim im politischen und sozialen Krankheitsbild unserer Gegner aufzeigte, besser ausdrücken, als es der Innenminister Großbritanniens mit diesen Worten getan hat: Nur ein neues, zeitgemäßes Wirtschaftssystem kann die Welt vor der Katastrophe retten!

Dem deutschen Volk nun ist es gelungen, aus dem Geist der Gemeinschaft ein solches Wirtschaftssystem hervorzubringen. Das deutsche Volk hat tatsächlich das wirtschaftliche Wunder vollbracht, das heute die arbeitenden Menschen des Erdballs herbeisehnen. Statt der Formel „Kapital muß Kapital erzeugen" setzte es das Prinzip „Arbeit schafft mehr Arbeit". Das Geld wurde vom Selbstzweck zum Mittel.

Das Wunder der deutschen Wirtschaft

Durch sein neues Wirtschaftssystem hat es eine riesige Armee von Millionen von Arbeitslosen innerhalb kürzester Frist restlos in Arbeit und Brot gebracht. Die Zahl der Beschäftigten im Deutschen Reich stieg von 12 Millionen im Jänner 1933 auf 24,5 Millionen im Jahre 1939. Das Volkseinkommen war von 45,2 Milliarden Reichsmark im Jahre 1932 auf 89,8 Milliarden Reichsmark im Jahre 1939 gestiegen. Die Kaufkraft des deutschen Arbeitseinkommens nahm um 50 Prozent zu. Aus einer niedergebrochenen Landwirtschaft war in wenigen Jahren wieder ein lebensfähiges und tatkräftiges Bauerntum auf freier eigener Scholle geworden.

Um diese — man möchte sagen — ansteckenden Tatsachen nicht bei den arbeitenden Klassen Englands und Amerikas bekannt werden zu lassen und um dieses für die herrschenden Schichten in England und Amerika gefährliche Beispiel aus der Welt zu schaffen, hat England im Jahre 1939 unter dem lächerlichen Vorwand des polnischen Korridors Deutschland den Krieg erklärt.

Die Grundsätze, auf denen unsere Gesellschaftsordnung aufgebaut ist, lauten: Beseitigung der Klassenunterschiede, nationales Gemeinschaftsbewußtsein, gleiche Aufstiegsmöglichkeiten für alle und Sozialismus der Leistung. In der Werbekraft, die diese Grundsätze für die arbeitenden Menschen besitzen, liegt ihre „Todsünde" gegen den kapitalistischen Geist. Hier liegt der wahre Grund ihres Hasses und ihrer Ausrottungsabsichten gegenüber dem deutschen Volk, das die soziale Sehnsucht aller schaffenden Menschen endlich zu realisieren begonnen hatte.

Die zweite Zukunftsperspektive einer neuen Weltordnung nach dem Krieg, die der so groß angelegten Agitationsoffensive unserer Gegner noch zu Gebote steht, ist die bolschewistische Struktur der menschlichen Gesellschaft.

Wenn es den Bolschewisten gelänge, ihre Pläne zu verwirklichen, dann würde das bolschewistische Europa eine Ausbeutungskolonie niederster Stufe der jüdisch-bolschewistischen Weltherrschaft werden. Millionen deutscher Arbeiter verendeten dann unter unsäglichen Qualen in den Arbeitslagern Sibiriens und in den unendlichen Wäldern des Ostens, in der ewig gefrorenen Öde der Tundren, düngten mit ihrem Blut und ihrem Schweiß die Wüsten Turkestans und die kasakstanischen Einöden.

Ohne die Aufrüstung des nationalsozialistischen Deutschlands, ohne den unerbittlichen Zwang zum unaufhörlichen Fortschreiten in der Waffentechnik, den dieser Krieg dem Reich abverlangte, ohne den Weitblick und die Entschlußkraft des Führers, dem dies alles zu danken ist, wäre ganz Europa mit Sicherheit eine leichte Beute der Sowjets geworden, wann auch immer sie den Zeitpunkt des Überfalls gewählt haben würden.

Dem Schicksal, gegen den Bolschewismus zu kämpfen oder unterzugehen, konnte Europa an der Schwelle einer weltweiten sozialrevolutionären Entwicklung nicht entgehen!

Eine anglo-amerikanische Garantie der kleinen Staaten in Europa ist nicht das Papier wert, auf dem sie unterschrieben wird — die entfesselte Macht des Bolschewismus kann man nicht mit Tinte bekämpfen und die Horden der Steppe nicht vom grünen Tisch aus aufhalten.

Nur Deutschland kann Europa sichern

Nur die Garantie Deutschlands ist eine Garantie für die kleinen Staaten Europas.

Eine andere Alternative als die zwischen der Bolschewisierung des Kontinents und der Neuordnung Europas im Zeichen des deutschen Sieges gibt es nicht. Der Sieg der europäischen Nationen unter Führung Deutschlands ist der einzige Weg, der in die Zukunft weist.

Der Triumph von Plutokratie und Bolschewismus bedeutet für Europa den Tod und für die Welt den sozialen Untergang, der Sieg Deutschlands und der europäischen Nationen aber eröffnet der Menschheit den Weg in eine helle und glückliche Zukunft.

Heute versprechen sie sich noch etwas davon, wenn die drei Oberkriegshetzer Roosevelt, Churchill und Stalin sich persönlich bemühen, den bisher größten Agitationsbluff zur Zersetzung der deutschen Moral zu starten. Drei Tage und Nächte haben sie an ihrer Neuauflage von Wilsons vierzehn Punkten zur Täuschung des deutschen Volkes gearbeitet. Nun soll sie zusammen mit Sprengbomben und Brandstiftungskanistern auf Deutschland herabregnen.

Wilson-Schwindel — vorbeigelungen

Das deutsche Volk hat einmal alliierten Versprechungen geglaubt. Aus den schönen Phrasen entpuppte sich der größte Betrug aller Zeiten und die ungeheuerlichste Ausplünderung eines Volkes, die je erlebt wurde. Ein zweites Mal können uns weder 14 noch 28 Punkte verlocken.

Wir wissen, was diese Wölfe im Schafspelz von uns wollen, und das deutsche Volk wird lieber auf seine eigene Kraft vertrauen, als auf die Herren im Kreml, in der City und in der Wall Street, mögen ihre Phrasen so süß sein wie persischer Honig und betäubend duften wie persische Rosen. der Versuch, uns statt mit Waffen mit Worten zu besiegen, ist das erste offene Schwächezeichen, das unsere Gegner uns geben.

Von den Männern der Presse erfordert in einem solchen Augenblick der Krieg letzte Anstrengung und höchste Willenskraft. Stunde um Stunde treten sie der Lügenflut unserer Feinde entgegen und erfüllen ihre Pflicht, den Millionen ihrer Leser Kraft, Stärke und Zuversicht zu vermitteln. Und wenn Ihre Leser Sie fragen:

„Wann geht dieser Krieg zu Ende?"

Dann antworten Sie ihnen:

„Wenn wir gesiegt haben — nicht früher und nicht später."

Je härter wir kämpfen, um so eher wird er zu Ende sein, und je weniger wir es tun, um so länger wird er dauern. Aber siegen werden wir unter allen Umständen, denn eher werden wir nicht aufhören, zu kämpfen."

Unharmonischer Abschluß der Weltgangster-Konferenz

Agitationsbluff geplatzt

Noch „Schwierigkeiten" bei der Abfassung des Kommuniqués

Lächerlicher Versuch eines neuen Schwindels Wilsonscher Art

Lissabon, 7. Dezember. Wie aus Kreisen der Reutervertretung in Lissabon verlautet, wurde die Konferenz zwischen Stalin, Churchill und Roosevelt im sowjetrussischen Okkupationsgebiet des Iran heute beendet. Die Konferenz, die mit gigantischen Sicherungsmaßnahmen hinter Stacheldraht und Minenfeldern stattfand, hatte am 28. November begonnen. An dem Kommuniqué, dessen Mittelpunkt der bereits gemeldete naive Propagandabluff seines Aufrufs an das deutsche Volk und seine Verbündeten bilden soll, sich bedingungslos der Willkür Stalins, Roosevelts und Churchills auszuliefern und sich von ihren Regierungen zu trennen, wird noch gearbeitet, da die widerstreitenden Interessen der Konferenzteilnehmer die Abfassung des Kommuniqués offenbar schwierig gestalten.

Zweierlei ist kennzeichnend für die Konferenz in Iran: einmal, daß sie im Machtbereich Stalins stattgefunden hat, und zum zweiten, daß sie so schnell beendet wurde während man mit der Bearbeitung des Kommuniqués offenbar Schwierigkeiten hat. Sicher ist so viel, daß Stalin diesmal das Wort geführt hat.

Wir sind nicht weiter neugierig auf den Inhalt des Kommuniqués, das man ausbrütet. Das Überraschungsmoment ist der Feindagitation diesmal gründlich verdorben. Wir können uns denken, was in dem Kommuniqué stehen wird. Man wird Deutschland und den europäischen Staaten wiederum empfehlen, daß sie kapitulieren sollen, und wird ihnen dann als Preis für ihre Selbstaufgabe das Paradies auf Erden versprechen. Es wird sicherlich viel von der „wahren Freiheit", vom „Segen der Demokratie", vom „wahren Volkswillen" und wie die Phrasen alle heißen, die uns hinlänglich bekannt sind, die Rede sein.

Ausgesprochene Rohrkrepierer

Die feindlichen Agitationsminen sind ausgesprochene Rohrkrepierer die nur den Erfolg hatten, daß sie die Ratlosigkeit und die Aussichtslosigkeit der feindlichen Situation sowohl auf politischem wie auf militärischem Gebiet bloßgestellt haben. Möglich, daß der Feind an den Erfolg seines Bluffs glaubt, möglich auch, daß Roosevelt meint, mit der Komödie in Ägypten und Iran wirksame Parolen für seine Wahl gefunden zu haben. Deutschland, Japan und die mit ihnen verbündeten Mächte sind — dessen mag man im feindlichen Lager versichert sein — weder überrascht, noch etwa gar erschüttert.

Japan hat den Bluffstrategen bereits eine klare Antwort auf ihre Drohungen und Lockungen gegeben. Das japanische Volk sieht mit gelassener Ruhe und im Bewußtsein seiner Kraft der großmäulig angekündigten Offensive entgegen. Seine Parole lautet nach wie vor: standhalten und keinen Schritt zurückzuweichen! Japan wird den großostasiatischen Raum gegen die fremden Ausbeuter verteidigen und noch während des Kampfes weiter die Neuordnung in diesem Großraum fortführen.

Deutschland hat nichts vergessen

Die Antwort Deutschlands und seiner europäischen Verbündeten auf die Bluffoffensive kann nicht anders ausfallen. Das deutsche Volk hat ein gutes Gedächtnis und erinnert sich gerade in diesen Tagen des großen Wilson-Schwindels, mit dem man uns im vorigen Weltkrieg einfing. Wir wissen, was wir zu erwarten hätten gäben wir die Waffen aus der Hand oder legten sie fünf Minuten vor zwölf nieder. Die Reden aus dem englischen und nordamerikanischen Lager und die Parolen der amtlichen sowjetischen Blätter haben völlige Klarheit geschaffen. Es bedurfte nicht erst des brutalen Terrors der Luftgangster gegen die wehrlose Zivilbevölkerung und gegen Kulturstätten um uns ahnen zu lassen, welches Schicksal man uns zugedacht hat. Als jüngster Zeuge der radikalen Vernichtungspolitik ist soeben erst wieder Churchills vortrefflicher Handlanger, der General Smuts, aufgetreten, der in einer Rede nüchtern erklärte, Deutschland müsse verschwinden, um niemals wieder in alter Form aufzuerstehen.

Nachdem auf der Moskauer Konferenz England und die USA das Siegel unter die Auslieferung Europas an Stalin gesetzt haben konnte die Konferenz im Iran diese Pläne nur bestätigen. Der bolschewistische Frieden aber, den man uns anbietet, würde die Grabesstille in Europa bedeuten.

Die deutschen Waffen und die in unbeugsamem Siegeswillen geeinte Heimat werden die niederträchtigen Feindpläne durchkreuzen und alle papierenen Beschlüsse zerreißen. Die Waffen werden entscheiden und nicht Worte und nicht Drohungen. Es wird dem Feind nichts anderes übrig bleiben, als sich dieser deutschen Entscheidung zu beugen.

Wut im Weißen Haus

Im Gefolge des Bluffschauspiels, das in Ägypten und im Iran über die Bühne gegangen ist, ist ein Krieg der Agitationsstrategen in England und den USA ausgebrochen. Roosevelts Agitationschef Elmer Davis, Leiter des USA-Kriegsinformationsamtes, hat sich in einem Telegramm an den britischen Informationsminister Brendan Bracken offiziell darüber beschwert, daß die Reuter-Agentur mit einem Bericht ihres Lissaboner Büros vorzeitig das Treffen Churchills, Roosevelts und Tschiangkaischeks gemeldet hat. Davis sieht darin, wie es in seinem Protesttelegramm heißt, „eine flagrante und eventuell gefährliche Verletzung der grundlegenden Sicherheitsbestimmungen".

Davis streitet nicht darum, wer die besten Schwindelmeldungen zu liefern imstande ist, er würde auch nichts dagegen gehabt haben, wenn Reuter irgendein tolles Greuelmärchen in die Welt gesetzt hätte, denn in der gewissenlosen Gerüchtemacherei geben Engländer und Amerikaner einander nichts nach und rühmen sich auch sonst ihrer Schnelligkeit in der höchst zweifelhaften Nachrichtengebung, aber diesmal ist Davis — und aus seinem Munde spricht kein Geringerer als Roosevelt — erbost darüber, daß eine Propagandabombe vorzeitig geplatzt ist. Deshalb schreibt er in seinem Telegramm: „Außerdem ist der psychologische Wert der Konferenz und der Beschlüsse für Großbritannien und Amerika durch die verfrühte Veröffentlichung der Nachricht sehr verringert worden, da es so den Nazi- und japanischen Propagandisten ermöglicht wurde, ihre eigenen entstellten Versionen vor der offiziellen Bekanntgabe in die Welt hinauszuposaunen." Wutschnaubend muß Elmer Davis bekennen, daß ihm Reuter eine große Pointe verdorben hat und durch seine Voreiligkeit der anglo-amerikanischen Bluffstratègie der stärkste Trumpf aus der Hand genommen worden ist.

Dieser Nachrichtenkrieg zwischen England und den USA ist für uns insofern interessant, als er die Bestätigung dafür liefert, daß der Feind uns mit seiner Bluffoffensive überrumpeln zu können hoffte. Daß ihm diese Taktik völlig daneben gegangen ist, hat die Wut Roosevelts ausgelöst, denn er und seine Komplicen erkennen nun, daß die „psychologische Riesenbombe", die die Agitatoren in London und Washington angekündigt hatten, ein ausgemachter Blindgänger war.

Hintergründe der Bluffkonferenz

tc. Lissabon, 7. Dezember. Über den Wert der Garantieversprechungen, die die Sowjets, Engländer und Nordamerikaner dem deutschen Volk als eines der Ergebnisse der Teherankonferenz zu geben beabsichtigen, äußerte sich am Freitag der USA-Senator Connally, Vorsitzender des Auswärtigen Ausschusses des USA-Senats und außenpolitischer Intimus des Präsidenten Roosevelt, in einer Rundfunkrede. Connally bezeichnete die geplanten Garantieversprechungen für den Fall, daß das deutsche Volk sich von seiner Führung löse und sich Sowjetrußland unterwerfe, „als reine Spekulation". An eine Verwirklichung irgendwelcher Zusagen sei nicht zu denken. Ganz Deutschland würde bei einem Zusammenbruch auf unabsehbare Zeit von sowjetischen Truppen und Militäreinheiten der Westmächte besetzt werden.

Neuer Großerfolg der japanischen Luftwaffe

Drei Flugzeugträger, ein Schlachtschiff und einen schweren Kreuzer versenkt

Tokio, 7. Dezember. In den Gewässern südlich Bougainville kam es am 3. Dezember zur 6. Luftschlacht bei Bougainville, die der japanischen Marineluftwaffe einen neuen großen Sieg brachte.

Das japanische Hauptquartier gab darüber am Sonntag um 15 Uhr amtlich bekannt: Japanische Luftstreitkräfte griffen am 3. Dezember in den Gewässern südlich von Bougainville feindliche Seestreitkräfte an und erzielten nachstehende Erfolge:

Versenkt: drei Flugzeugträger (von denen zwei sofort sanken), ein Schlachtschiff oder großer Kreuzer, ein großer Kreuzer.

Beschädigt: ein Schlachtschiff, das schwer beschädigt wurde und in Brand geriet, ein großer Kreuzer, der wahrscheinlich sank, ein Zerstörer, der ebenfalls wahrscheinlich sank.

Unsere eigenen Verluste beliefen sich auf 10 Flugzeuge, die nicht zu ihren Stützpunkten zurückkehrten. Diese Luftschlacht wird den Namen „6. Luftschlacht bei Bougainville" erhalten.

Süditalien vor dem Bürgerkrieg

Stockholm, 7. Dezember. Der diplomatische Berichterstatter des »Observer« in Neapel schreibt, daß zwischen den italienischen Konservativen, deren augenblickliche geistige Heimat Süditalien ist, und den Demokraten, die in Neapel aktiv sind bittere Streitigkeiten ausgebrochen sind. Die italienischen Demokraten erklären, daß das Armeeoberkommando, das den Krieg unter Mussolini leitete, vollkommen unfähig und korrupt sei und erbarmungslos beseitigt werden müsse.

Das war eine Kaiserin / Eine Erinnerung an Maria Theresia und ihre letzten Lebenstage

Am Abend des 29. November 1780 verstarb in Schönbrunn Kaiserin Maria Theresia, eine der größten Frauengestalten der Geschichte. Am 2. Dezember 1780 schloß sich in der Kapuzinergruft zu Wien für immer der Sarkophag, der ihre sterblichen Überreste enthielt.

Die letzten Tage der Kaiserin Maria Theresia waren das Erschütterndste, was aus dem Leben dieser einzigartigen Frau bekannt wurde und der Nachwelt erhalten geblieben ist; erschütternd deshalb, weil die letzten Tage und Stunden der Herrscherin deren ganze Charaktergröße und Geisteshoheit offenbarten. Maria Theresia kränkelte bereits seit längerer Zeit, so daß sie fast nicht mehr gehen konnte, sondern auch in ihren Palästen durch eigens für sie konstruierte Fahrstühle von einem Stockwerk ins andere befördert werden mußte.

Als man die Kaiserin wenige Wochen vor ihrem Tode mit einer derartigen Vorrichtung wieder einmal in die Kapuzinergruft hinabließ, riß einer der Stricke des Fahrstuhls just in dem Augenblick, als Maria Theresia am Grabe ihres Gatten, Franz I., angelangt war. Sie quittierte diesen glimpflich verlaufenen Unfall mit den Worten: »Mein Franzl läßt mich nicht mehr los! ... Ich muß zu ihm ...«

Nur zu bald sollte sich die Vorausahnung der Herrscherin erfüllen. Ende November 1780 befiel sie ein schwerer Husten, der sich bis zu Erstickungsanfällen steigerte. Ihr Zustand verschlechterte sich von Tag zu Tag. Maria Theresia war eine strenggläubige Katholikin, nahm alles als Schicksalsfügung, als gottgewollt. Sie mochte auch keine Tränen um sich sehen, und als einmal ihre um sie versammelten Angehörigen in Tränen aufgelöst waren, sagte sie mit ruhiger Stimme: „Ich glaube, ihr tätet gut daran, in ein anderes Zimmer zu gehen und euch zu fassen!«

Noch am Tage vor ihrem Tode unterschrieb Maria Theresia alle Staatsakte eigenhändig. Ihr letztes Wort galt ihrem Kanzler Kaunitz und den Ungarn, die sie in der Stunde der höchsten Not nicht im Stiche gelassen hatten. Kurz vor ihrem Tode tat sie den ergreifenden Ausspruch: »Könnte ich unsterblich sein, so wünschte ich es nur, um die Unglücklichen zu unterstützen.«

In der Nacht vom 28. zum 29. November fühlte Maria Theresia ihr Ende nahen. In diesen letzten Stunden ihres Lebens überantwortete sie ihrem Sohne Josef II. ihr politisches Testament, das ein Testament der Menschlichkeit war. Zeitlebens hatte sie nur Sonne, Licht und Luft geliebt und es betrübte sie daher sehr, daß gerade an ihrem Todestage ein überaus scharfer Nordsturm vom Kahlenberg an den weitgeöffneten Fenstern rüttelte und regenvermischten Schnee durch die Straßen Wiens peitschte. In den Abendstunden des 29. November stellte sich der Todeskampf ein, der nur von kurzer Dauer und ohne viel Schmerzen war. Im Bette hatte sie es nicht mehr ausgehalten. Sie war im Lehnsessel geblieben und darin auch verschieden. Es war abends, 9 Uhr 45 Minuten.

Ganz Europa stand damals im Zeichen des Ablebens der Herrscherin, die ein Alter von 64 Jahren erreicht hatte. König Friedrich II. der Große, sagte, als er die Nachricht von dem Tode Maria Theresias erhalten hatte, tief erschüttert: »Ich habe sie bekriegt, aber sie war nie meine Feindin!«

Neben ihrem Gatten, Franz I., fand Maria Theresia ihre letzte Ruhestätte: Die Ehe zwischen beiden, die am 12. Februar 1736 in der Augustinerkirche zu Wien geschlossen wurde, war die glücklichste Ehe der Weltgeschichte. 29 Jahre hatte sie gedauert, erst der Tod hatte sie trennen können. Sechzehn Kinder waren dieser vorbildlichen Ehe entsprossen, sechs Söhne, zehn Töchter. Mehrere starben in frühester Jugend, nur zehn überlebten die Mutter. Ihr ältester Sohn Josef II. wurde nach ihrem Tode Kaiser und Erbe von Österreich. Ihre jüngste Tochter war die unglückliche Maria Antoinette, die als Königin von Frankreich nach dem Ausbruch der Französischen Revolution am Schafott endete.

Maria Theresia hatte ihren Gatten abgöttisch geliebt. Mit seinem Tode, der am 18. August 1765 in Innsbruck plötzlich erfolgte, war aller Frohsinn der Herrscherin dahingegangen. Sie betrauerte ihren »geliebten Franzl« wie nur selten eine Frau ihrer Art den Gatten. Sie ließ sich das haar abschneiden und trug fortan nur mehr schwarze Kleider; sie wollte für niemand mehr schön sein. Aus Haarlocken des Verstorbenen hatte sie sich ein Armband drehen lassen, das sie nie mehr ablegte und mit in den Tod nahm.

Hans Schaffelhofer

O diese Handschrift! / Der Brief des Arztes. Von Steffen Stargg

Paulus und Peter waren Freunde. Dicke Freunde. Schon seit ihrer Schulzeit. Jahrelang hielten Paulus und Peter wie die Kletten zusammen. Sie schwänzten zusammen den Unterricht, gingen zusammen ins Kino und verbrachten die Abende zusammen im Stammkaffeehaus.

Dann kam der große Riß. Peter hatte sein Medizinstudium abgeschlossen und übersiedelte in eine Stadt am entgegengesetzten Ende des Reiches.

Paulus und Peter hatten die gleiche hervorstechendste Eigenschaft: sie waren schreibfaul. Es dauerte drei Jahre, bis Peter als erster einen Brief an Paulus absandte. Und selbst da hätte er es nicht getan, wenn der Brief nicht wichtig gewesen wäre. Der Brief nämlich hatte folgenden Wortlaut:

»Lieber Paulus! Endlich nach drei Jahren können wir uns ganz kurz wiedersehen. Ich freue mich schon unsagbar auf einen kleinen Plausch zwischen uns! Ich muß aus besonderen Gründen eine längere Reise machen und komme am Freitag mit dem Schnellzug in Deiner Stadt durch. Da der Zug zwanzig Minuten Aufenthalt hat, werden wir am Zugfenster (ich fahre im vorletzten Wagen) mitsammen sprechen können. Fahrplanmäßig soll ich also dort am Freitag um 17 Uhr 24 ankommen. Ich erwarte Dich am Bahnsteig und begrüße Dich in alter Freundschaft als Dein Peter.«

Paulus erhielt den Brief. Er freute sich auch darüber, denn er freute sich über jeden Brief, den er erhielt. Aber er konnte nicht mehr lesen als den Absender (Ärzte haben bekanntlich eine besondere Handschrift)!

»Vielleicht«, meinte er zu seiner Frau, »kannst Du den Brief lesen. Probiere es einmal.«

Seine Frau probierte es, aber gleichfalls vergeblich. »Aber«, meinte sie, »geh' damit zum Apotheker. Der versteht sich auf die Handschrift von Ärzten.«

Paulus ging mit dem Brief zum Apotheker.

»Lieber Herr«, sagte er, »Sie verstehen sich ja auf die Handschriften von Ärzten. Können Sie das lesen?«

»Aber gewiß doch«, meinte der Apotheker freundlich, »gedulden Sie sich nur einen Augenblick!« Er nahm den Briefbogen und verschwand.

Nach einigen Minuten kam er mit einem Fläschchen zurück.

»So«, sagte er, »hier ist das Rezept. Morgens, mittags und abends nehmen Sie je drei Tropfen davon, dann wird Ihnen gleich besser. Macht zusammen vier Mark achtzig.«

Paulus und Peter haben sich weitere sechs Jahre nicht gesehen.

Der Mann mit den Bäumen / Von RAD-Kriegsberichter Krebs

Da ich im Zuge saß, kamen mir die kurzen Urlaubstage wie ein glücklicher Traum vor. War es nicht erst gestern, daß mich der Zug heimwärts trug? Doch mein Taschenkalender belehrte mich anders. Vierzehn Tage waren seitdem vergangen, vierzehn Tage in der lieben alten Heimat bei Frau und Kindern. Wie mich Ute und Hartmut erst fremd ansahen, als der Vati nach langer Zeit wieder in der Stube stand. Der Junge faßte sich zuerst, und mit einem lauten: »Vati du da!« hing er mir am Halse. Und dann war alles so schön.

Nun trug mich der Urlauberzug wieder fort. Von Minute zu Minute wurde die Entfernung zum heimatlichen Dorf größer. In schneller Fahrt schlugen die Räder über die Schienenstöße und es war mir dabei, als sagten sie immer das eine Wort: bau-en, bau-en! Und da waren meine Gedanken wieder bei meiner RAD-Abteilung an der französischen Küste, zu denen meine Fahrt zurückging. Mit Stacheldraht, Holz, Eisen und Beton verstärkten sie den Wall im Westen.

Das Buch, das meine Reiselektüre sein sollte, hatte ich in das Gepäcknetz zurückgelegt. Ich sah zum Fenster hinaus. Ein Sommertag mit klarem blauen Himmel und viel Sonne lag über den vorüberfliegenden Feldern und Wäldern. So voller Erwartung und Verheißung war dieser Tag, der mit seiner Sonne so recht fühlen ließ, wie man zutiefst dieser heimatlichen Erde verhaftet ist.

In einer großen Stadt hielt der Zug. Eingekeilt in vielstöckige Häuserblocks zog sich das Schienengeäder des Bahnhofs. An der Kanalbrücke stand ein Mann und fütterte unermüdlich die anflatternden Möven.

Wie ein schwärmendes Bienenvolk wirkten die Reisenden, die da ausstiegen oder einstiegen, ankamen oder Abschied nahmen. Mitten im Gebrodel des Großstadtbahnhofs aber stand ruhig wie ein Fels im wogenden Meer ein alter Mann mit langem, weißem Bart. In seinem Arm hielt er fünf junge Obstbäume. Sie waren kräftig und gut gewachsen. Behutsam, wie es ein jüngerer wohl seinem geliebten Mädchen tut, bahnte er dann seinen Bäumchen eine Gasse durch die sich drängende Menge und vorsichtig, damit er sie nicht verletzte, stieg er in den Zug auf dem Nachbargleis ein.

Lange schon ratterte mein Zug weiter, noch immer aber sah ich den alten grauen Mann mit seinen Bäumen im Arm. Mitten im Kriege trug er das Leben in seinen zittrigen Händen.

In mein Sinnen hinein schlugen die Räder weiter ihr altes Lied: bau-en, bau-en, bau-en! Da aber fuhr mir der Urlauberzug zu langsam, denn auch ich wollte wieder bauen, bauen im fremden Land, damit die Bäume des Alten in der Heimat blühen und Früchte tragen können.

Wußten Sie schon ...

... daß die Männchen der Robben durch ihre Liebesspiele während der Brunftzeit bis zu einem Zentner von ihrem Körpergewicht verlieren und infolgedessen in einen acht Tage dauernden Erschöpfungszustand sinken?

... daß ein Hamburger Schuhmachermeister in langwieriger Präzisionsarbeit ein Paar Miniaturschuhe von nur zwei Millimetern Länge hergestellt hat?

Schmal ist die Straße des Glücks

Du fragst nach der Straße des Glücks, Freundin, und in deinen Augen schimmern Tränen.

Suchst du den unbeschwerlichen Weg des Ausgeglichenseins, des Einsseins mit sich selbst, mit den Menschen und der Welt?

Suchst du den geebneten Weg der überlegten Vernunft, dessen Kreuzungen und Windungen aufgezeichnet und mit dem Maßstab zu errechnen sind?

Suchst du die Gasse des Alltags, die Tausende gehen, sich hundertmal begegnen und sich doch niemals sehn, wie wir uns in die Augen schaun?

Oder, Freundin, suchst du die schmale Straße des Glücks, die daher kommt und dorthin führt, wo auch das Leid zu Hause ist?

Meine Ahnen, so steht es im großen Buch meiner Sippe, waren einfache Leute, Bauern und Handwerker, die in Mühsal und Not das Leben bezwangen. Ein Dutzend Kinder und mehr erfüllten mit ihrem jugendlichen Treiben das kleine Haus. Zwischen Arbeit und Sorge erblühte das Dasein in den tausend Farben von traumhaften Wünschen und erfüllter Wirklichkeit, von gläubiger Sehnsucht und bitterer Enttäuschung. Nur schwer wäre es für uns Lebenden, das Los der Frauen und Männer vergangener Zeiten zu tragen. Aber sie wandelten auf jener Straße des Glücks, die in ihnen selber ihre Bahnen zog. Erst aus Qual und Leid erquillt brausendes, pulsendes, grünendes Leben.

Bleibst du im Tal, wenn dich der Berge Firne rufen, nur weil den Gipfel zu erklimmen mühsam und beschwerlich ist? Ist der Anblick des erhabenen Winterwunders es nicht wert, für Stunden, ja für Tage Lasten zu ertragen, doch dafür einmal, und sei es für Minuten nur, vor Gottes Schöpfung ehrfürchtig zu erschauern?

Der andere aber, dessen Herz nicht stark genug gewesen, um seiner Sehnsucht die Erfüllung selbst zu schenken, er wird vergeblich auf die Stunden warten, in der die gleiche Seligkeit ihm widerfährt. Das Glück, wir müssen es mit beiden Händen halten, wenn des Dickichts dornige Pfade erst durchschritten sind.

Den Weg des unbeschwerten Vorwärtsschreitens gehen die Millionenmassen, die niemals eines Gottes Atem streift und schaudernd einen Blick der Ewigkeit erhaschen. Sie fliehn der Seele Not und kennen nicht das Ringen um sich selbst. Sie wollen kampflos fortgetragen werden und nennen's Schicksal, wenn sie sein Mantel zwar berührt, sie selbst jedoch die letzte Falte nicht ergriffen haben.

Ihr Herz bleibt stumm, wenn jene Liebe sie berührt, die dem Gesetz der Masse widerspricht. Jedoch, die heilige Glut der Leidenschaft läßt ungestraft sich nie verraten. Es ist uns aufgetragen, sie zu hüten, nicht aber sie zu löschen.

Du fragst nach der Straße des Glücks, Freundin? Du wandelst auf ihr. In deinen Augen schimmern Tränen, Zähren des Leids und des Glücks. Was durch des Herzens Kraft wir selber überwunden haben, verwandelt strahlend schön sich nun zum Edelstein der Liebe.

Die Liebe aber, sie ist das Gesetz in aller Ewigkeit.

hn

Der schlaue Xaverl / Wer's Maul nützt, schont den Beutel. Von Resi Hutzinger

Es ist zwei Uhr nachts und trostloses Regenwetter. Der Müllinger-Xaver läutet energisch bei Doktor Narbenreich. Ein verschlafenes Mädchen öffnet, nimmt seinen Wunsch entgegen und ruft den süßträumenden Arzt in die patientenreiche Welt zurück.

In Taubersbach wäre eine Patientin zu besuchen, Herr Doktor! „In Taubersbach, eine gute halbe Stunde Autofahrt? Nicht sehr erfreulich. Vielleicht läßt sich der Mann abwimmeln!"

Aber Xaverius Müllinger ist mit dem Maul gut zu Fuß, und so sitzt er bald mit dem Arzt in dessen Auto.

„Was fehlt Ihrer Frau?"

„Im Bauch hat sie's. Mit den Weibern ist halt immer ein G'frett! Nach einer Weile meint Xaver Müllinger zögernd: „Herr Doktor, entschuldigen schon. Aber wenn Sie ein wenig stärker und größer wären, wär's halt besser!"

Verwundert schaut der Arzt in Xaverls stoppelreiches Gesicht. „Na ja, meine Alte ist nämlich ziemlich groß und hübsch stark und wenn's dazu ihren Zorn kriegt, dann is sie nicht zu bändigen!"

„Leidet Ihre Frau an Tobsucht?"

„Nein, nein! Meine Alte ist's nur eine sehr energische Person und solche Leute sollten halt nie krank sein! Vorigen Monat hätt's einen Kollegen von Ihnen bald die Nase ab'- Ihnen bald die Nase ardgovcumlhwybfskp bissen, so wild war's. Aber ich bin ihm gleich beig'sprungen und so ist er mit ein paar Kratzern davonkommen."

Xaverl fährt beruhigend fort: „Wir zwei werden ihr schon den Herrn zeigen ...! Wenn nur die Untersucherei schon vorbei wäre! Bitte, nur nie das Röhrl und die bloße Haut drücken und ja nicht den Rücken abklopfen! Und bitte schön freundlich zureden, ja? Boxer oder so etwas sind Sie nicht?"

„Nein! Aber, bitte, seien sie endlich ruhig, ich muß doch auf den Weg achten!"

Dem Arzt war nicht gerade wohl in seiner Haut. Gewalttätigkeiten waren ihm stets ein Greuel.

Nach einigen Minuten begann Xaverl aber schon wieder: Du allbarmherziger Herrgott! Wenn ich nur an die Schmerzensgelder denke, die mich dieses Weib schon gekostet hat! Und die vielen Ersatzspesen! Eingedrückte Augengläser ... verbogene Instrumente ..."

Wie endlose Geisterscharen flitzten die grotesken Baumschatten an ihnen vorbei. Endlich waren sie am Ziel.

„Ich werd' zuerst hineingehen und sie vorbereiten. Sie weiß nämlich nicht, daß Sie kommen. Also in Gottes Namen!"

Eine kleine Weile später kam Xaverl ganz verstört heraus. „Himmelkreuzhaxeln! Herr Doktor, was machen wir jetzt, sie schläft! Was soll ich armes Mannsbild jetzt nur machen! Nie kann sie schlafen, und grad jetzt schnarcht's wie ein Jünger am Ölberg! Sie springt mir ja an die Gurgel, wenn ich sie jetzt aufweck! Herrschaft, Kreuzineser, ich weiß mir keinen Rat!"

Doktor Narbenreich hat seine feste Ruhe und gute Laune wiedergefunden.

„Aufwecken kommt ja gar nicht in Frage! Schlaf ist für jede Krankheit die beste Medizin. Ich werde halt wieder heimfahren müssen. Hätte gern geholfen, aber aufwecken, nein, nein!"

„Aber Herr Doktor! Das geht doch nicht, der weite Weg. Vielleicht kommen Sie ganz heimlich und still herein. Warten wir halt, bis sie aufwacht.

„Warten kann ich unmöglich! Ich habe in aller Frühe einige dringende Fälle. Vielleicht morgen ... Doktor Narbenreich hat schon den Motor angelassen.

„Morgen ist ohnedies unser Herr Doktor wieder da ... Ist mir das aber unangenehm!"

Mir nicht, denkt sich der Doktor und schaut im Abfahren lächelnd in Xaverls zerknirschtes Gesicht.

Diesen Fall ließ er gerne einem Kollegen ... Kaum aber war das Schlußlicht des Autos verschwunden, da zog ein Grinsen über Xaverls Gesicht. Vergnügt betrat er seine Junggesellenwohnung, stellte sich vor den Spiegel und grunzte:

„Gut hast du das g'macht, Xaverl, Schlaucherl, daß du dir ein rabiates, böses, krankes Weib angedichtet hast. Wie wärst du alter Knabe sonst bei dem Hundewetter so schön und rasch heimgekommen, nachdem der letzte Zug schon weg war! Die Nachttaxi wäre nicht ohne gewesen! Ja, ja, wer den Beutel schonen will, muß das Maul nützen ...!"

Aber nach's ...! / August der Starke ist leutselig. Anekdote von Anton Stieger

Ein rechter König muß mit seinem ganzen Volk in „Tuchfühlung" sein. August der Starke, König von Sachsen und Polen, kannte diesen Grundsatz und wandte ihn stets zu seinem Vorteil an. Er handelte dabei immer nach einem bestimmten Programm, das sich regelmäßig wiederholte. So pflegte er sich zum Beispiel sonntags nach dem Kirchgang stets mit dem niederen Hofstaat zu unterhalten.

Unter jenen Leuten, mit denen der König bei dieser Gelegenheit allsonntäglich einige Worte wechselte, befand sich auch sein alter Hofbibliothekar, der ihm schon länger als eine Generation lang treu gedient hatte und zu seinen treuesten Anhängern zählte. Der Alte litt schon jahrzehntelang an einer chronischen Verkühlung. Dazu war er beinahe taub.

Im Laufe der Jahre hatten sich die Leiden des Hofbibliothekars im Gedächtnis August des Starken verankert. Um es nun einerseits sich, andererseits aber auch dem alten Hofbibliothekar leichter zu machen, richtete der König an den Alten Sonntag für Sonntag immer wieder die gleiche Frage: „Wie geht es ihm mit seiner Bronchitis?"

Jahrelang gab es bei dieser gleichförmigen Unterhaltung keine Entgleisung. Der Befragte gab dem hohen Herrn in wenigen Worten einen Bericht über seinen Gesundheitszustand und der König nickte dazu. Alle aber waren zufrieden: Der Hofbibliothekar, weil er wußte, daß sich sein König höchst selbst mit ihm beschäftigte, alle übrigen Anwesenden, weil sie das wohlwollende Verhalten des Königs erfreute, und nicht zuletzt der König selbst, weil er fühlte, daß das Volk mit ihm zufrieden war.

Wieder einmal war Sonntag. Wieder einmal kam der König mit seinem Gefolge von der Kirche. Wieder stand am Ausgang der niedere Hofstaat Spalier. Und wieder richtete August der Starke, König von Sachsen und Polen, an den alten Hofbibliothekar eine Frage. Aber — weiß Gott, was ihn dazu bewogen haben mochte — nicht die seit Jahr und Tag gewohnte, sondern eine andere, nämlich die: „Wie geht es denn seiner Frau?"

Der Bibliothekar, der im festen Glauben war, auch heute die gleiche Frage vorgelegt erhalten zu haben, machte ein betrübtes, todernstes Gesicht. Er sah den König wehmütig an und sagte dann: „Bei Tage, Majestät, ist sie noch erträglich, aber in der Nacht ist es nicht mit ihr auszuhalten!"

Ehrlichkeit - auf angelsächsisch

Eine Ausgabe des „Philadelphia Journal" aus dem Jahre 1851 enthält folgende Anzeige:

„Gestohlen wurde eine goldene Herrenuhr im Werte von 100 Dollar. Wenn der Dieb sie zurückbringt, wird ihm kostenlos mitgeteilt, wo er eine andere Uhr stehlen kann, die doppelt soviel wert ist. Fragen werden ihm nicht gestellt."

Karl Lerbs